

**UCHWAŁA NR XXIII/203/2021
RADY GMINY LUBISZYN**

z dnia 19 maja 2021 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Lubiszyn na lata
2021 – 2028.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2020r. poz. 713 ze zm.) w związku z art. 16b i art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2020r., poz. 1876 ze zm.)

uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Lubiszyn na lata 2021 – 2028, w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Lubiszyn.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Wojciech Krzysztof Zwieruho

Załącznik do uchwały Nr XXIII/203/2021
Rady Gminy Lubiszyn
z dnia 19 maja 2021 r.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Lubiszyn na lata 2021-2028

Spis treści	
I. <u>Wprowadzenie</u>	4
1. <u>Metodyka opracowywania Strategii</u>	4
2. <u>Kontekst planowania strategicznego</u>	5
3. <u>Uwarunkowania formalne opracowania Strategii</u>	5
4. <u>Spójność z dokumentami strategicznymi</u>	7
II. <u>Charakterystyka gminy Lubiszyn</u>	10
1. <u>Położenie geograficzne</u>	10
2. <u>Sytuacja demograficzna</u>	12
3. <u>Kapitał kspołeczny i gospodarczy</u>	15
3.1. <u>Rynek pracy i bezrobocie</u>	16
3.2. <u>Wychowanie i edukacja</u>	18
3.3. <u>Wykształcenie mieszkańców</u>	19
4. <u>Gospodarka mieszkaniowa i komunalna</u>	19
5. <u>Kultura i współpraca z organizacjami pozarządowymi</u>	21
6. <u>Ochrona zdrowia</u>	23
7. <u>Bezpieczeństwo publiczne</u>	24
8. <u>Potencjał do rozwiązywania problemów społecznych</u>	25
8.1. <u>Charakterystyka Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubiszynie</u>	25
8.2. <u>Problemy społeczne gminy w świetle działań podejmowanych przez GOPS</u>	26
8.3. <u>Formy wsparcia mieszkańców przez GOPS</u>	27
III. <u>Dziedziny planowania strategicznego</u>	29
1. <u>Wspieranie rodziny</u>	29
2. <u>Wsparcie osób niepełnosprawnych</u>	33
3. <u>Aktywność i integracja społeczna seniorów</u>	34
4. <u>Promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu</u>	35
5. <u>Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie</u>	38
6. <u>Problemy z nadużywaniem alkoholu</u>	43

<u>7. Wsparcie osób z problem ubóstwa</u>	46
<u>VI. Diagnoza problemów społecznych w świetle przeprowadzonych badań mieszkańców gminy</u>	48
1. <u>Badania ankietowe mieszkańców</u>	48
2. <u>Główne wnioski z badania ankietowego problemu uzależnień wśród młodzieży szkolnej</u>	51
<u>V. Kierunki rozwiązywania problemów społecznych</u>	54
1. <u>Analiza SWOT</u>	54
<u>VI. Misja i cele strategiczne</u>	56
<u>Cel strategiczny I. Poprawa jakości życia mieszkańców</u>	57
<u>Cel strategiczny II. Budowa systemu wsparcia rodziny</u>	58
<u>Cel strategiczny III. Rozwijanie systemu wsparcia i aktywizacji osób starszych i osób z niepełnosprawnościami</u>	59
<u>Cel strategiczny IV. Zapewnienie dzieciom i młodzieży właściwych warunków do życia i rozwoju</u>	60
<u>VII. Ramy finansowe</u>	61
<u>VIII. System wdrażania, monitoringu i ewaluacji Strategii</u>	61
<u>IX. Ocena ryzyka</u>	62
<u>Podsumowanie</u>	63
<u>Bibliografia</u>	64
<u>Spis tabel wykresów i rysunków</u>	65

I. Wprowadzenie

Strategia rozwiązywania problemów społecznych na lata 2021-2028 jest podstawą do realizacji wzorów interwencji społecznych podejmowanych w celu poprawy tych stanów oraz zjawisk występujących w obrębie danej społeczności, które mają negatywny charakter. Strategia określa, jak rozwiązywać kwestie społeczne.

Planowanie strategiczne zakłada myślenie długofalowe, skupione na dążeniu do realizacji określonego strategicznego celu działań – w obszarze rozwiązywania problemów społecznych, jest to przede wszystkim integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka, a w konsekwencji zachowanie lub podniesienie spójności społecznej w społeczności lokalnej. Badania wskazują, iż „zarządzanie i rozwój przy pomocy konstruowania strategii jest skuteczną i wypróbowaną metodą zarówno w regionach, poszczególnych krajach i gminach. Wypróbowaną, czyli przyspieszającą osiągnięcie założonego celu lub celów”.

W Strategii uwzględniono zakres problematyki społecznej, który ma swoje źródło w regulacjach normatywnych. W przedstawionym kontekście planowaniem strategicznym objęto następujące dziedziny:

- 1. Poprawa jakości życia mieszkańców;*
- 2. Budowa systemu wsparcia rodziny;*
- 3. Rozwijanie systemu wsparcia i aktywizacji osób starszych i osób z niepełnosprawnościami;*
- 4. Zapewnienie dzieciom i młodzieży właściwych warunków do życia i rozwoju.*

Wyróżnione dziedziny nie mają charakteru rozłącznego – cechą charakterystyczną są wzajemne powiązania, zarówno w odniesieniu do obszaru funkcjonalnego, jak i na płaszczyźnie podmiotowej. Współwystępowanie u beneficjentów różnych problemów społecznych nakłada na realizatorów polityki społecznej konieczność uwzględniania adekwatnych instrumentów pomocowych. Świadomość przenikania się perspektyw problemowych nakazuje uznać, iż w rozwiązywanie problemów społecznych powinni zostać zaangażowani różni przedstawiciele społeczni – poza przedstawicielami sektora publicznego także przedstawiciele sektora pozarządowego oraz pozostali członkowie wspólnoty samorządowej gminy Lubiszyn.

1. Metodyka opracowywania Strategii

Obowiązek opracowania Strategii dla gminy i powiatu nakłada ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Wskazuje ona podstawowe elementy Strategii, nie określając szczegółowych zasad

dotyczących sposobu opracowania dokumentu. Ostateczną decyzję w tej sprawie pozostawiono samorządom.

W procesie opracowywania Strategii dla gminy Lubiszyn zastosowano podejście partycypacyjno-eksperckie. Zastosowanie podejścia partycypacyjnego wynika z wymagań stawianych przed samorządami oraz z dostrzegalnej przez przedstawicieli władzy samorządowej potrzeby, aby jak najpełniej angażować przedstawicieli lokalnych społeczności w podejmowanie decyzji.

Partycypacja społeczna, czyli uspołecznienie procesów decyzyjnych poprzez zwiększenie zaangażowania i roli obywateli, to efekt wdrażania konstytucyjnej zasady subsydiarności. Zasada ta ma fundamentalne znaczenie dla budowania współpracy i zapewnienia warunków udziału w życiu publicznym obywateli, najczęściej zrzeszonych w nieformalnych grupach społecznych lub działających w ramach organizacji pozarządowych.

2. Kontekst planowania strategicznego

Zasadniczym celem tego dokumentu jest zapewnienie możliwie najwyższej jakości życia mieszkańców. Założeniem Strategii jest analizowanie uwarunkowań w jakich dany obszar funkcjonuje i adekwatnie do nich aktualizowanie założeń rozwoju oraz formułowanie zarówno celów krótkoterminowych jak i długookresowych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest dokumentem o charakterze Polityki społecznej, wskazującym podstawowe cele i kierunki działań oraz programy funkcjonujące bądź opracowywane w dziedzinach planowania Strategii, będące średniookresowymi planami wykonawczymi, skonkretyzowanymi do poziomu zadań i działań, ich kosztów oraz harmonogramów realizacji.

3. Uwarunkowania formalne opracowania Strategii

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Lubiszyn na lata 2021-2028, podobnie jak inne dokumenty strategiczne przygotowywane na różnych szczeblach administracji publicznej, jest dokumentem uwarunkowanym prawnie.

Obowiązek opracowania Strategii wynika z art. 16 b i 17 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 ze zm.)¹.

Na opracowanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych obok powyżej cytowanej ustawy o pomocy społecznej mają także wpływ inne akty prawne tj.:

- *Ustawa z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2407),*
- *Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 713 ze zm.),*
- *Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 ze zm.),*
- *Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 821 ze zm.),*

- *Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 111),*
- *Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 808 ze zm.),*
- *Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 218 ze zm.),*
- *Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 852 ze zm.),*
- *Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1409 ze zm.),*
- *Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 176 ze zm.),*
- *Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 426 ze zm.),*
- *Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 2133 ze zm.),*
- *Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1057),*
- *Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1057),*
- *Ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 75),*
- *Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 685),*
- *Ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1297),*
- *Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1329).*

4. Spójność z dokumentami strategicznymi

Strategia konstruowana jest zgodnie z logiką kaskadowego układu strategii i programów. Celem takiej konstrukcji jest zintegrowanie podejścia do procesu programowania, zarówno w odniesieniu do relacji strategii z programami szerszego zasięgu jak i konstruowanymi w jej ramach programami.

W praktyce oznacza to, że długo i średniookresowe programy operacyjne i strategiczne na poziomie krajowym są planami wykonawczymi dla polityk formułowanych na poziomie Unii Europejskiej. Z kolei na poziomie lokalnym programy operacyjne i strategie rozwoju stanowią głównie długo i średniookresowe plany wykonawcze dla polityk formułowanych na poziomie krajowym. Zachowanie spójności niesie ze sobą również korzyści związane z możliwością aplikowania o środki pomocowe z funduszy UE.

Tworząc Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubiszyn, utraciły moc obowiązującą:

- 1) *Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Lubiszyn na lata*

2014 – 2020,

2) *Strategia Polityki Społecznej Województwa Lubuskiego na lata 2014-2020*²,

3) *Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020*³

Analizie poddano projekty ww. dokumentów strategicznych na nowy okres: 2021 – 2028, aby cele Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubiszyn były spójne z dokonaną diagnozą i projektowaną polityką społeczną Regionu.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lubiszyn wpisuje się w cele strategiczne Europejskiego Modelu Społecznego zawartego w Strategii Lizbońskiej⁴.

Strategia Lizbońska – Europejski Model Społeczny

Główne cele Europejskiego Modelu Społecznego to:

- *Pełne zatrudnienie;*
- *Spójność społeczna.*

Priorytety:

- 1) *Poprawa warunków dla powstawania i funkcjonowania rodzin. Wsparcie rodzin w wychowaniu i edukacji dzieci;*
- 2) *Wdrożenie aktywnej polityki społecznej. Kompleksowa rehabilitacja i aktywizacja osób niepełnosprawnych;*
- 3) *Budowa systemu wsparcia dla osób w wieku poprodukcyjnym;*
- 4) *Aktywizacja i mobilizacja partnerów lokalnych. Partnerstwo publiczno-społeczne, jako podstawa rozwoju usług społecznych.*

Cele i główne obszary wsparcia programu operacyjnego – kapitał ludzki

Dążąc do efektywnego rozwoju zasobów ludzkich, Program koncentruje wsparcie na następujących obszarach: zatrudnienie, edukacja, integracja społeczna, rozwój potencjału adaptacyjnego pracowników i przedsiębiorstw, a także zagadnienia związane z budową sprawnej i skutecznej administracji publicznej wszystkich szczebli i wdrażaniem zasady dobrego rządzenia.

Celem głównym Programu jest: wzrost zatrudnienia i świadomości społecznej, a do osiągnięcia tego celu przyczynia się realizacja sześciu celów strategicznych, do których należą:

- 1) *Podniesienie poziomu aktywności zawodowej oraz zdolności do zatrudnienia osób bezrobotnych i biernych zawodowo;*
- 2) *Zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego;*
- 3) *Poprawa zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorstw do zmian zachodzących w gospodarce upowszechnienie edukacji społeczeństwa na każdym etapie kształcenia przy równoczesnym zwiększeniu jakości usług edukacyjnych i ich silniejszym powiązaniu z potrzebami gospodarki opartej na wiedzy;*
- 4) *Zwiększenie potencjału administracji publicznej w zakresie opracowywania polityki świadczenia usług wysokiej jakości oraz wzmocnienie mechanizmów partnerstwa.*
- 5) *Wzrost spójności terytorialnej.*

Program składa się z 10 Priorytetów, realizowanych zarówno na poziomie centralnym jak i regionalnym.

Priorytet VII – Promocja integracji społecznej

W ramach Priorytetu VII podejmowane są przede wszystkim działania zmierzające do ułatwienia

dostępu do rynku pracy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym oraz rozwijania instytucji ekonomii społecznej, jako skutecznej formy integracji społeczno-zawodowej. Ważnym elementem wsparcia jest eliminowanie różnego rodzaju barier, na jakie napotykać osoby zagrożone wykluczeniem społecznym. Problem ten dotyczy przede wszystkim osób niepełnosprawnych, długotrwale bezrobotnych, cudzoziemców, osób opuszczających placówki opieki zastępczej czy zakłady karne, postrzeganych w sposób stereotypowy przez pracodawców i otoczenie społeczne, jako pracownicy mniej dyspozycyjni oraz mobilni zawodowo. Wobec tych osób zostaną zastosowane instrumenty aktywnej integracji, mające na celu przywrócenie osób wykluczonych na rynek pracy oraz ich integrację ze społeczeństwem, poprzez przywrócenie zdolności do możliwości zatrudnienia i uzyskanie wsparcia dochodowego.

Zapisy jej są następujące:

Opracowanie instytucjonalnych, organizacyjnych i finansowych instrumentów umożliwiających wdrażanie programów pozwalających na skuteczne:

- 1) *Redukowanie zjawiska ubóstwa;*
- 2) *Wsparcie rodziny;*
- 3) *Zmniejszenie zjawiska bezrobocia;*
- 4) *Wsparcie osób bezrobotnych;*
- 5) *Wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych;*
- 6) *Przeciwdziałanie uzależnieniom.*

II. Charakterystyka gminy Lubiszyn

1. Położenie geograficzne

Gmina Lubiszyn (gmina wiejska) położona jest w północnej części województwa lubuskiego, w kierunku północno – zachodnim od miasta Gorzowa Wlkp. Graniczy bezpośrednio z gminami województwa zachodniopomorskiego (Myślibórz, Dębno Lubuskie, Nowogródek Pomorski), gminami powiatu gorzowskiego (Witnica, Bogdaniec, Kłodawa) oraz obszarem Miasta Gorzów Wlkp. Administracyjnie wchodzi w skład powiatu gorzowskiego.

Powierzchnia gminy to 205,3 km², co stanowi około 16,9% powierzchni powiatu.

Rysunek 1. Gminy powiatu gorzowskiego

Źródło: Związek Powiatów Polskich: www.zpp.pl

Powiat gorzowski ziemski leży w zachodniej części Polski, na północnym skraju województwa lubuskiego. Siedziba władz powiatu ma miejsce w Gorzowie Wielkopolskim, który nie wchodzi w jego skład - ma status miasta na prawach powiatu.

Powiat gorzowski graniczy na północy z powiatem myśliborskim, na wschodzie powiatami strzelecko-drezdeneckim i międzyrzeckim na południu z powiatem sulęcińskim, a na zachodzie z Republiką Federalną Niemiec.

Powierzchnia powiatu wynosi ogółem 1 214 km². Zamieszkuje go ok. 71 836 tys. osób, z czego 34,3 % w miastach. Gęstość zaludnienia wynosi 59 osób na km² ⁵.

Rysunek 2. Powiaty województwa
lubuskiego

Źródło: www.pfron.org.pl/komunikaty-z-regionu/szczegoly-komunikatu/news/sow-województwie-lubuskim/

W skład powiatu gorzowskiego wchodzi 7 gmin, w tym 5 gmin wiejskich, jedna – miejsko-wiejska i jedna miejska.

Tabela 1. Gminy powiatu gorzowskiego

Gminy wiejskie	Gmina miejsko-wiejska	Gmina miejska
<ul style="list-style-type: none"> • Bogdaniec • Deszczno • Kłodawa • Lubiszyn • Santok 	<ul style="list-style-type: none"> • Witnica 	<ul style="list-style-type: none"> • Kostrzyn nad Odrą

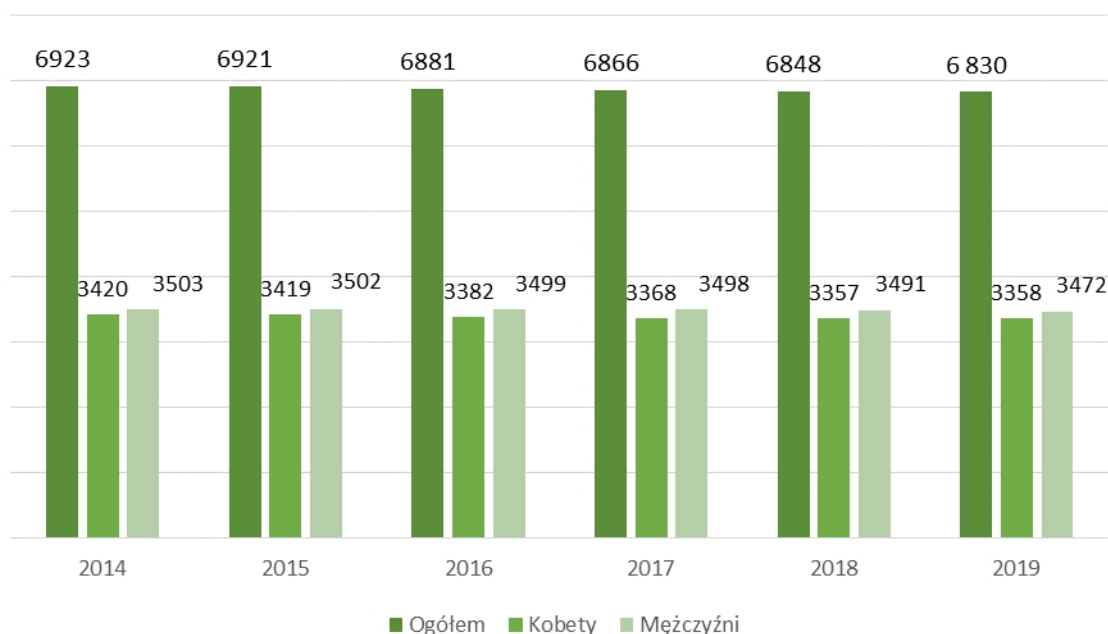
Źródło: www.powiatgorzowski.pl/gminy-powiatu/

Na obszarze Gminy znajduje się 21 miejscowości, które skupione są w 15 sołectw: Baczyzna, Brzeźno (plus Buszów i Łąkomin), Chłopiny (plus Jastrzębiec), Gajewo (plus Dzikowo), Kozin, Lubiszyn, Lubno, Marwice, Mystki, Smoliny (plus Podlesie), Staw (plus Zacisze), Ściechów, Ściechówek, Tarnów, Wysoka⁶.

2. Sytuacja demograficzna

W ostatnich latach (2014 – 2020) obserwuje się stały spadek liczby mieszkańców Gminy Lubiszyn. W 2014 r. w gminie zamieszkiwało 6 923 osób (w tym 3 420 kobiety i 3 503 mężczyźni). Na koniec 2019 r. według danych Głównego Urzędu Statystycznego liczba ta wynosiła 6 830 osób (w tym 3 358 kobiet i 3 472 mężczyźni).

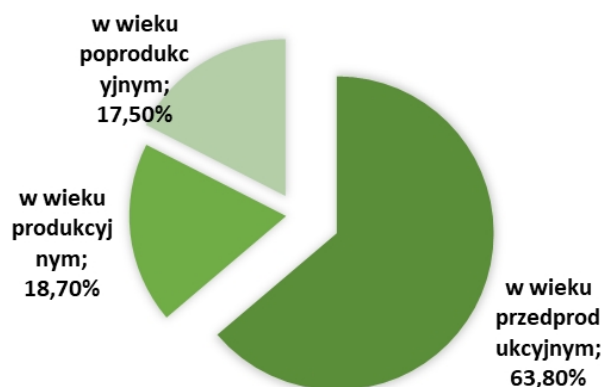
Wykres 1. Populacja gminy Lubiszyn

Źródło: GUS (Bank Danych Lokalnych)

W Gminie Lubiszyn 63,8% mieszkańców jest w wieku produkcyjnym, 18,7% w wieku przedprodukcyjnym, a 17,5% mieszkańców - w wieku poprodukcyjnym.

Wykres 2. Struktura wiekowa mieszkańców

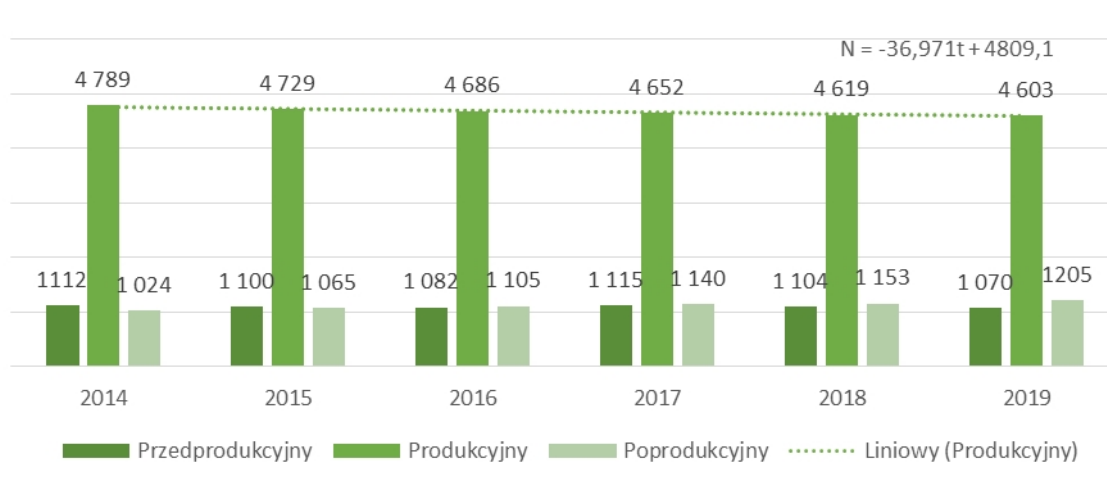

Źródło Polska w Liczbach: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Lubiszyn

Prognozy demograficzne dla Polski jednoznacznie wskazują na niekorzystne kierunki zmian. Przewiduje się, że w 2035 r. populacja kraju zmniejszy się w stosunku do obecnej o ponad 2 miliony. Głównym powodem będzie ujemny przyrost naturalny, który z większą intensywnością będzie występował na terenach miejskich niż wiejskich. Wydłużenie się przeciętnego trwania życia i jednocześnie niski poziom dzietności, będą powodować niekorzystne zmiany w strukturze wieku.

W perspektywie do 2035 roku, nastąpi dynamiczny proces starzenia się społeczeństwa. Obserwując dane z ostatnich lat dotyczących Gminy Lubiszyn zaobserwować można trend spadku liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym przy równoczesnym zwiększaniu liczby osób w wieku poprodukcyjnym. Należy w związku z tym przyjąć, że gmina także zostanie dotknięta skutkami starzenia się społeczeństwa.

Wykres 3. Trend zmiany demograficznej w gminie

Źródło: GUS (Bank Danych Lokalnych)
(Równanie trendu – przeliczenia własne)

Gmina Lubiszyn ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -14. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -2,05 na 1000 mieszkańców gminy. W 2019 roku urodziło się 59 dzieci, w tym 54,2% dziewczynek i 45,8% chłopców. Średnia waga noworodków to 3 268 gramów. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,85 i jest nieznacznie

większy od średniej dla województwa oraz mniejszy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju.

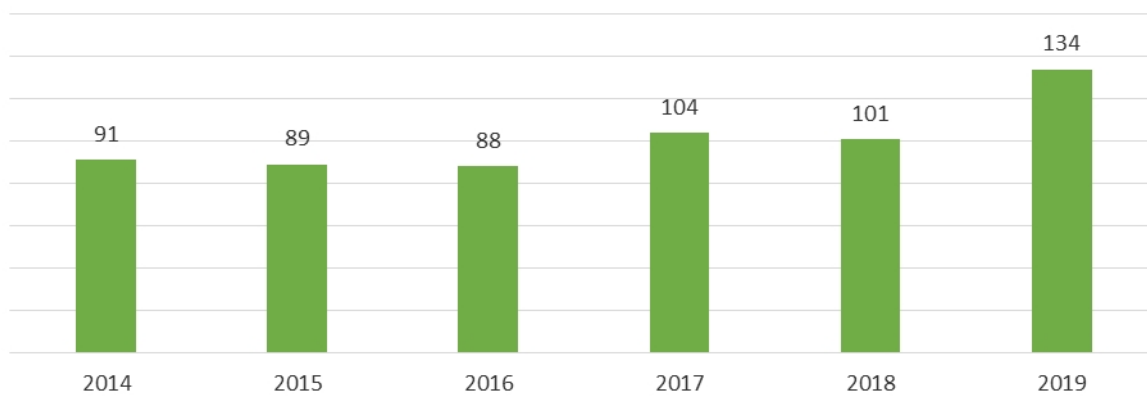
Interesującym zjawiskiem jest to, że w każdym z przedstawionych okresów liczba kobiet na terenie Gminy Lubiszyn była mniejsza od liczby mężczyzn, co różni się od ogólnokrajowych tendencji, gdzie liczba kobiet jest większa).

Na terenie analizowanej jednostki samorządu terytorialnego saldo migracji jest dodatnie. W 2019 roku zarejestrowano 134 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 97 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla Gminy Lubiszyn 37. W tym samym roku 3 osoby z zagranicy zameldowały się, natomiast nie odnotowano wymeldowań za granicę - daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące 3.

Wskaźnik ten jest charakterystyczny dla gmin o statusie wiejskim położonych w bezpośrednim sąsiedztwie miast i obszarów zurbanizowanych, w tym przypadku aglomeracji gorzowskiej. Wpływ na ten proces mają następujące czynniki:

- *Atrakcyjne tereny pod zabudowę mieszkaniową;*
- *Bliskość miasta Gorzowa Wielkopolskiego;*
- *Nieskażone środowisko naturalne;*
- *Moda na budownictwo jednorodzinne;*
- *Dobre połączenia komunikacyjne z większymi ośrodkami miejskimi (droga krajowa S 3).*

Wykres 4. Saldo migracji na pobyt stały w Gminie Lubiszyn

Źródło: GUS (Bank Danych Lokalnych)

Dodatnie saldo migracji przekłada się bezpośrednio na pozytywne efekty społeczno-gospodarcze dla gminy:

- *Wzrost ilości podatków z tytułu PIT pośrednio wpływających do budżetu;*
- *Wzrost wpływów z podatków i opłat lokalnych.*

Należy podkreślić, że napływ nowych mieszkańców powoduje wzrost nakładów inwestycyjnych gminy. Nowi mieszkańcy często pochodzący z terenów miejskich o wysokim stopniu rozwoju infrastruktury mają większe wymagania w zakresie potrzeb. Ponadto powstawanie nowych osiedli skutkuje wzrostem

presji na władzach gminy w celu poprawy stanu dróg, systemu oświetlenia ulicznego, placów zabaw itp. Położenie oraz oferta w zakresie nieruchomości pod zabudowę jednorodzinną są główną przyczyną znacznego wzrostu liczby ludności w całej gminie, jak i w poszczególnych miejscowościach.

Negatywne tendencje związane z przyrostem naturalnym widoczne w większości gmin są także udziałem Gminy Lubiszyn – w ostatnich latach odnotowano ujemny przyrost naturalny. W latach 2014-2019 wskaźnik ten systematycznie spadał od 2015 roku osiągając wartość ujemną.

Tabela 2. Przyrost naturalny w Gminie Lubiszyn

Na 1000 ludności:	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Zgony	9,53	10,26	9,01	8,30	14,31	10,69
Przyrost naturalny	1,16	-1,16	-0,73	2,91	-4,82	-2,05
Urodzenia żywe	9,10	8,28	11,21	9,49	8,64	9,10

Źródło: GUS (Bank Danych Lokalnych)

3. Kapitał kspoleczny i gospodarczy

Główne ciągi komunikacyjne na terenie gminy, to droga ekspresowa S3 biegnąca po granicy administracyjnej gminy – kierunek Gorzów Wlkp. – Szczecin oraz droga wojewódzka nr 130 Gorzów Wlkp. – do DK 22 w kierunku na Dębno Lub. (na osi wschód – zachód).

Ponadto istnieje sieć dróg o znaczeniu lokalnym. Linia kolejowa Gorzów Wlkp. - Myślibórz aktualnie nieeksploatowana – przewidziana do likwidacji (rozważana jest możliwość stworzenia na nasypie kolejowym alternatywnej drogi rowerowej).

Komunikacja publiczna (osobowa) oparta jest na bazie przewozów PKS. Mieszkańcy gminy mają ograniczoną możliwość dojazdu do ośrodków: Gorzów Wlkp., Dębno Lub., Myślibórz. Miejscowości: Baczyna, Marwice, Wysoka i Lubno posiadają natomiast połączenie z Gorzowem Wlkp. środkami komunikacji podmiejskiej MZK Gorzów Wlkp.

Przez gminę Lubiszyn przebiega droga ekspresowa S3 (m. Baczyna, Jastrzębiec), łączna długość drogi to 14,111 km. Na obszarze Gminy Lubiszyn nie ma jednak bezpośredniego zjazdu z S3. Przez gminę Lubiszyn przebiega droga wojewódzka nr 130 (m. Baczyna, Wysoka, Tarnów, Łąkomini).

Gmina Lubiszyn w celu tworzenia warunków bezpiecznego poruszania się pieszych i rowerzystów, zwłaszcza na terenach zabudowanych gdzie przebiega droga wojewódzka nr 130, współpracuje i deklaruje gotowość dalszej współpracy z zarządcą tej drogi - w tym finansowego udziału w inwestycjach poprawiających bezpieczeństwo zarówno pieszych jak i zmotoryzowanych uczestników ruchu. Przez gminę Lubiszyn przebiegają drogi powiatowe:

- nr 1420F (m. Wysoka, Ściechów, Staw),
- nr 1419F (m. Tarnów, Lubiszyn, Gajewo),
- nr 1410F (m. Marwice – Lubno -Witnica) – trasa dojazdowa do S3 oraz drogi nr 22.
- nr 1394F (m. Baczyna, Marwice).

Drogi lokalne w Gminie Lubiszyn to blisko 100 kilometrów, częściowo wyremontowane. Drogi gminne stanowią bardzo istotną część układu komunikacyjnego Gminy Lubiszyn. Umożliwiają one bezpośredni dojazd do posesji mieszkalnych i innych nieruchomości w tym niezabudowanych.

3.1. Rynek pracy i bezrobocie

W Gminie Lubiszyn na 1000 mieszkańców pracują 123 osoby. Kobiety stanowią 40,9% wszystkich pracujących, a 59,1% to mężczyźni.

Tabela 3. Pracujący w Gminie Lubiszyn w latach 2009-2019

		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Pracujący		627	600	632	655	669	744	688	769	747	844	810
ogółem	Os.	627	600	632	655	669	744	688	769	747	844	810
mężczyźni	Os.	353	319	324	345	370	417	380	418	444	499	443
kobiety	Os.	274	281	308	310	299	327	308	351	303	345	367

Źródło: GUS (Bank Danych Lokalnych)

Bezrobocie rejestrowane w Gminie Lubiszyn wynosiło w 2019 roku 4,8% (6,8% wśród kobiet i 3,2% wśród mężczyzn).

Tabela 4. Stopa bezrobocia zarejestrowanego w Gminie Lubiszyn w latach 2009-2019

		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
ogółem	Os.	308	293	341	322	309	250	237	189	163	147	123
mężczyźni	Os.	144	129	141	135	134	111	97	78	57	66	45
kobiety	Os.	164	164	200	187	175	139	140	111	106	81	78
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym												
ogółem	%	7,1	6,5	7,5	7,1	6,8	5,5	5,3	4,2	3,7	3,3	2,8
kobiety	%	8,4	8,0	9,7	9,2	8,6	6,8	7,0	5,6	5,4	4,1	4,0
mężczyźni	%	6,0	5,2	5,7	5,4	5,4	4,4	3,9	3,1	2,3	2,7	1,9

Źródło: GUS (Bank Danych Lokalnych)

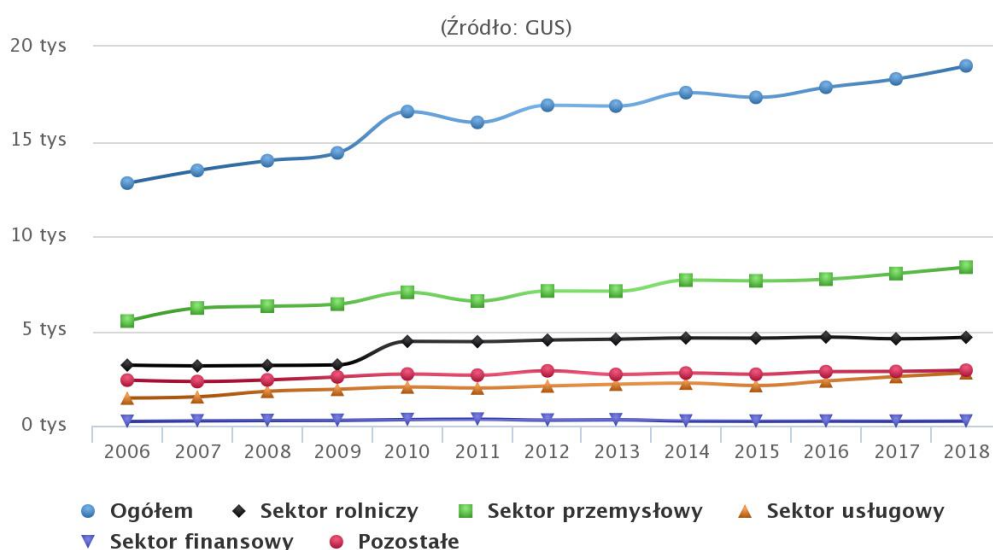
Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców Gminy Lubiszyn 279 osób wyjeżdża do pracy poza jej obręb, a 34 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy, zatem saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi -245.

Jedna czwarta aktywnych zawodowo mieszkańców Gminy Lubiszyn pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 44,1% w przemyśle i budownictwie, a 14,7% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 1,3% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).

W latach 2006-2018 liczba osób pracujących w niemal wszystkich sektorach stale wzrastała. Brak wzrostu odnotowano jedynie w sektorze finansowym.

Wykres 5. Pracujący wg sektorów ekonomicznych w Gminie Lubiszyn w latach 2006-2018

Liczba pracujących według sektorów ekonomicznych w gminie Lubiszyn w latach 2006 – 2018

www.polskawliczbach.pl

Źródło: Polska w Liczbach: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Lubiszyn

3.2. Wychowanie i edukacja

Do jednych z głównych zadań Gminy Lubiszyn, jako jednostki samorządu terytorialnego należy świadczenie usług edukacyjnych na poziomie przedszkolnym i podstawowym. Obecnie Gmina Lubiszyn jest organem prowadzącym dla następujących placówek oświatowych:

- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Lubiszynie,;
- Szkoła Podstawowa w Stawie;
- Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w Ściechowie;
- Szkoła Podstawowa im. Polskich Olimpijczyków w Baczynie;
- Przedszkole w Lubiszynie z oddziałem zamiejscowym w Baczynie.

Na terenie gminy funkcjonują także placówki niepubliczne:

- Niepubliczna Szkoła Podstawowa im. Kombatantów II Wojny Światowej w Lubnie,
- Niepubliczne Przedszkole w Lubnie „PROMYK”.

Tabela 5. Dane dotyczące systemu oświaty na terenie gminy Lubiszyn

Placówki wychowania	j.m.	2014	2015	2016	2017	2018	2019
przedszkolnego							
przedszkola bez specjalnych	ob.	1	1	1	1	1	1
oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	ob.	4	2	2	2	2	2
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego							
przedszkola bez specjalnych	osoba	150	150	150	150	175	175
oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	osoba	43	19	19	19	30	30
Miejsca w placówkach wychowania przedszkolnego							
przedszkola bez specjalnych	msc.	50	55	60	85	98	175
Szkoły podstawowe							
szkoły podstawowe ogółem	ob.	6	6	6	5	5	5
szkoły podstawowe ogółem - uczniowie	osoba	457	493	460	523	586	576

Źródło: GUS (Bank Danych Lokalnych)

We wrześniu 2020 r. w Gminie Lubiszyn funkcjonowało 1 przedszkole w Lubiszynie z filią w Baczynie oraz 2 oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych. Liczba dzieci korzystających z wychowania przedszkolnego wynosiła 233.

Na obszarze Gminy Lubiszyn zaobserwować można ogólną tendencję spadkową liczby uczniów. W

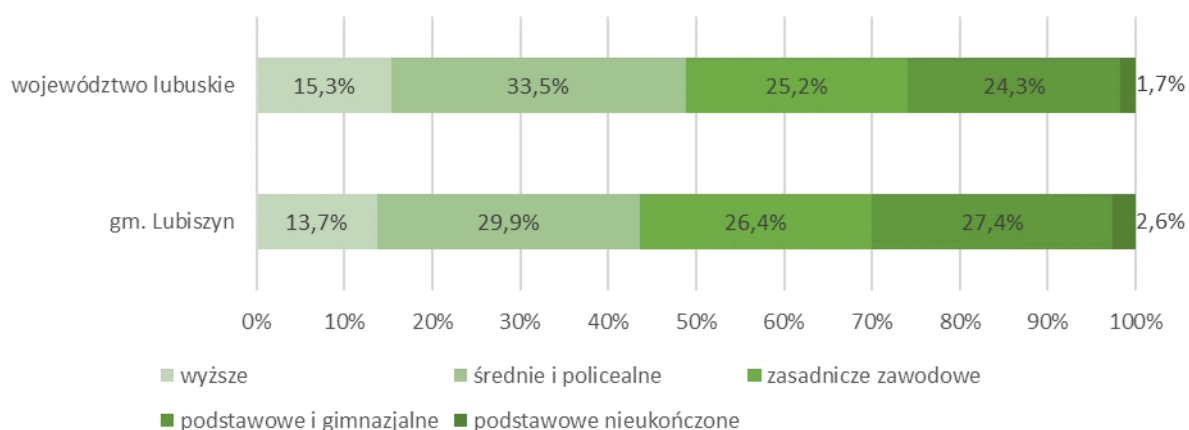
latach 2009-2019 liczba dzieci uczęszczających do szkół podstawowych. Co prawda zwiększyła się z 436 do 576, jednak biorąc pod uwagę likwidację gimnazjów należy uznać, że ogólna liczba uczniów uległa zmniejszeniu z 670 w 2009 roku (szkoła podstawowa i gimnazjum) do 576 w 2019 roku. W analogicznym okresie zjawisko powyższe (w podobnej skali) wystąpiło również w województwie lubuskim i powiecie gorzowskim.

Istotne znaczenie dla rozwoju edukacji ma dostęp do komputerów z Internetem. Na obszarze Gminy Lubiszyn wg danych GUS w 2019 r. na jeden komputer z dostępem do Internetu przypadało ok. 11 uczniów w szkole podstawowej. Z powyższego wynika, że wskazane są działania w zakresie dalszej cyfryzacji szkół, zmierzające do zapewnienia uczniom dostępu do najnowocześniejszych technologii informatycznych.

3.3. Wykształcenie mieszkańców

W porównaniu do całego województwa lubuskiego mieszkańcy Gminy Lubiszyn mają niższy poziom wykształcenia. Wśród kobiet mieszkających w Gminie Lubiszyn największy odsetek ma wykształcenie podstawowe ukończone (23,5%) oraz zasadnicze zawodowe (19,0%). Mężczyźni najczęściej mają wykształcenie zasadnicze zawodowe (34,1%) oraz podstawowe ukończone (20,1%).

Wykres 6. Struktura wykształcenia mieszkańców gminy oraz województwa lubuskiego

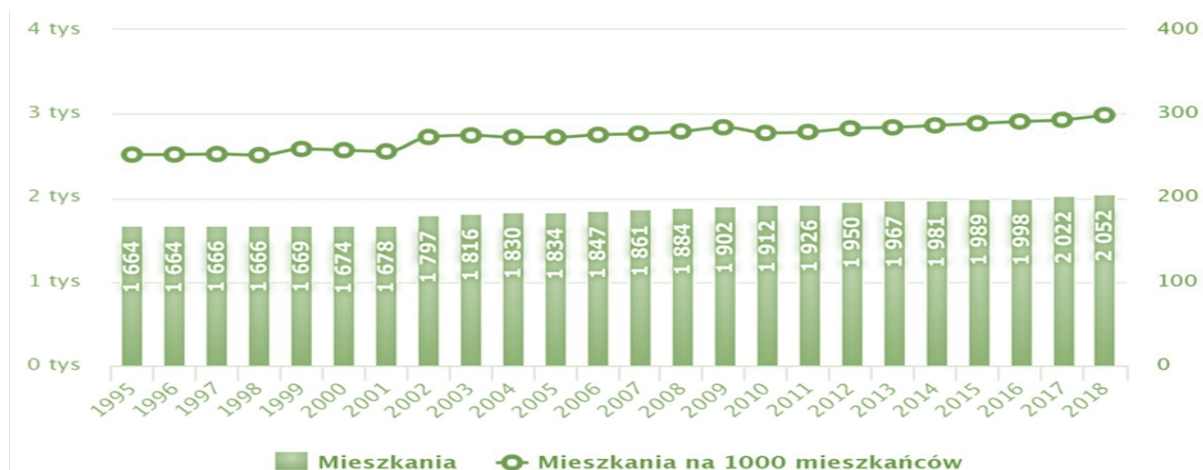
Źródło: Polska w liczbach: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Lubiszyn#edukacja-i-szkolnictwo

4. Gospodarka mieszkaniowa i komunalna

W 2019 roku w Gminie Lubiszyn oddano do użytku 54 mieszkania. Na każdych 1000 mieszkańców oddano więc do użytku 7,85 nowych lokali. Jest to wartość znacznie większa od wartości dla województwa lubuskiego (4,09) oraz znacznie większa od średniej dla całej Polski (5,40).

Całkowite zasoby mieszkaniowe w Gminie Lubiszyn to 2 052 nieruchomości. Na każdych 1000 mieszkańców przypada zatem 298 mieszkań. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa lubuskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski.

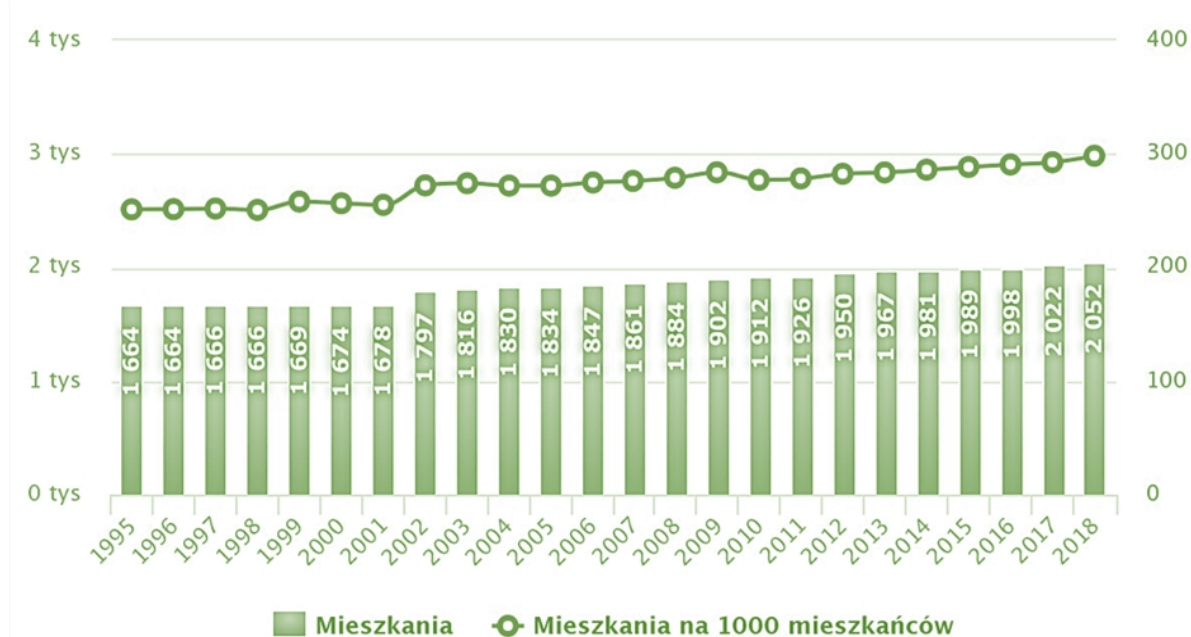
Wykres 7. Liczba mieszkań w latach 1995-2018

Źródło: Polska w Liczbach: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Lubiszyn

I choć całkowita liczba mieszkań w gminie w 2019 r. wyniosła 2 052, to począwszy od roku 2010 następuje stały wzrost tej liczby.

Wykres 8. Liczba mieszkań w gminie

Źródło: Polska w Liczbach: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Lubiszyn

Przeciętna powierzchnia użytkowa nieruchomości oddanej do użytkowania w 2019 r. w Gminie Lubiszyn to 92,50 m² i jest porównywalna do przeciętnej powierzchni użytkowej dla województwa.

5. Kultura i współpraca z organizacjami pozarządowymi

Dla mieszkańców danego obszaru istotne jest zaspokojenie potrzeb wyższego rzędu, w tym potrzeb kulturalnych. Ludność w czasie wolnym korzysta z wielu przejawów życia kulturalnego oferowanego zarówno przez sektor biznesu, jaki i sektor publiczny.

W większości gmin wiejskich istotnym czynnikiem pobudzania życia kulturalnego są ośrodki kultury finansowane ze środków publicznych i operujące na majątku samorządu. Aktualnie w Gminie Lubiszyn działa jeden ośrodek kultury wpisany do rejestru instytucji kultury – jest to Gminna Biblioteka Publiczna w Lubiszynie. Zadania z zakresu organizacji imprez kulturalnych w głównej mierze spoczywają na Urzędzie Gminy Lubiszyn, a także na radach sołeckich i lokalnych stowarzyszeniach. Przejawem aktywności kulturalnej jest m.in. działalność kół gospodyń wiejskich.

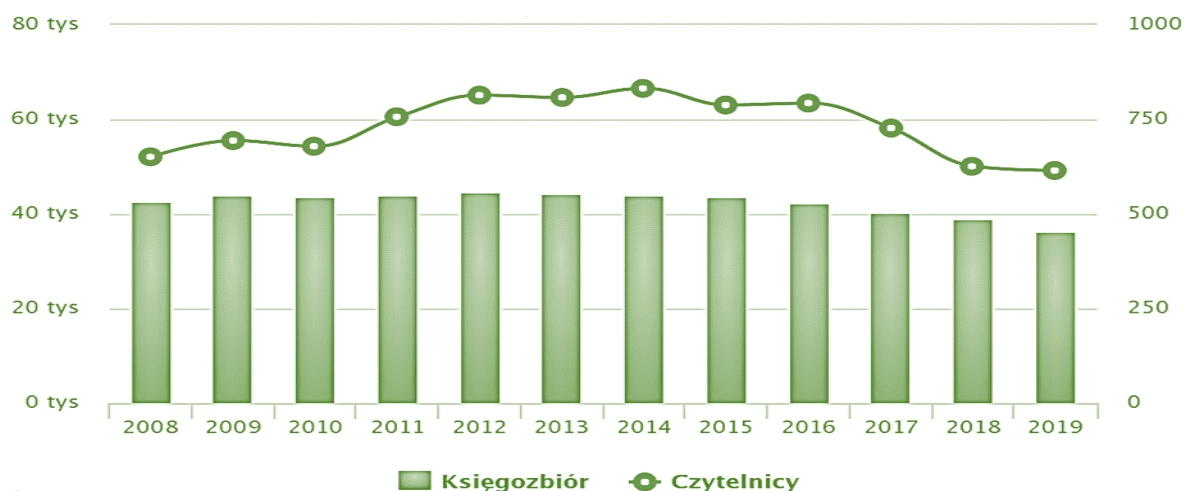
Tabela 6. Wykaz głównych imprez kulturalnych w gminie Lubiszyn

Rodzaj imprezy	Cykliczność	Miejsce realizacji
Święto plonów i miodu – Miodobranie (gmina słynie z miodów – lubiszynski miód rzepakowy wpisany jest na listę produktów tradycyjnych)	Co roku	Boisko sportowe w Lubiszynie, jako miejsce z najlepszą infrastrukturą i przestrzenią do organizacji tak dużego przedsięwzięcia
Gminny halowy turniej piłki nożnej, w którym biorą udział kluby piłkarskie działające na terenie gminy	Co roku	Hala SP Ściechów
Gminny Dzień Seniora, w którym co roku bierze udział ponad 200 seniorów	Co roku	Hala Szkoły Podstawowej w Ściechowie
Święta Patriotyczne: Święto Niepodległości Rocznica Bitwy Warszawskiej Dzień Wojska Polskiego	Co roku	Władze gminy odwiedzają mieszkańców przy obeliskach w Lubnie i Gajewie, główne obchody mają miejsce pod obeliskiem w Lubiszynie z Mszą Świętą za obrońców Ojczyzny
Festiwal Śpiewamy na Ludowo (współorganizatorem tego wydarzenia jest Zespół Śpiewaczy Tarnowianki, festiwal przyciąga kilkadziesiąt zespołów ludowych z zachodniej części naszego kraju i zza granicy)	Co roku	Tarnów
Gminny Piknik Rodzinny połączony z Dniem Dziecka (wydarzenie, podczas którego zapewnione są atrakcje dla dużych i małych mieszkańców gminy)	Co roku	Wybrane boisko sportowe na terenie naszej Gminy
Festiwal Piosenki Bożonarodzeniowej (wydarzenie o wysokiej renomie, skierowane do uczniów z terenu powiatu gorzowskiego - w 2020 roku odbyła się 21 edycja festiwalu)	Co roku	SP Ściechów

Źródło: Dane Urzędu Gminy Lubiszyn

Funkcję kulturotwórczą w Gminie Lubiszyn pełni biblioteka wraz z filiami. W 2019 r. w gminie Lubiszyn funkcjonowały łącznie 4 oddziały biblioteki (w tym filie), które dysponują księgozbiorem w ilości 36 261 woluminów i liczbą czytelników wynoszącą 615 osób. Począwszy od 2016 roku zauważalny jest jednak trend spadku czytelnictwa.

Wykres 9. Księgozbiór i czytelnicy biblioteki (wraz z filiami) w latach 2008-2019

Źródło: Polska w Liczbach: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Lubiszyn

Inną instytucją kultury w gminie jest powołane do życia w 2013 r. Muzeum II Wojny Światowej w Lubiszynie. Muzeum zawiera w swoich zbiorach pamiątki po II Wojnie Światowej, głównie umundurowanie armii radzieckiej, umundurowanie armii niemieckiej, polskich sił na zachodzie, oporządzenie i wyposażenie wojskowe, oryginalną broń z okresu wojennego, bagnety, kordziki, dużą liczbę oryginalnych odznaczeń z okresu od I do II wojny światowej⁷.

W 2020 r. działało 19 organizacji pozarządowych (w stosunku do 2019 r. wystąpił wzrost o dwie organizacje), w tym 11 stowarzyszeń, 6 klubów sportowych, 2 koła gospodyń wiejskich. Dodatkowo na terenie gminy prowadziły działalność kluby sportowe z Gorzowa, realizując tym samym zadania publiczne na rzecz jej mieszkańców.

1. Stowarzyszenie Koła Gospodyń Wiejskich w Baczynie, Lipowa 5, 66-432 Baczyna,
2. Stowarzyszenie Sportowo Rekreacyjne Wysoka, Wysoka 79, 66-433 Lubiszyn,
3. Klub Seniora Aktywny Senior Wysoka, Wysoka 46, 66-433 Lubiszyn
4. Klub Seniora Pogodna Jesień Lubno, Chrobrego 2a/a Lubno, 66-450 Bogdaniec,
5. Klub Seniora Relaks, ul. Polna 1, 66-433 Lubiszyn,
6. Stowarzyszenie Osada Lubiszyn 1707, ul. Leśna 8, 66-433 Lubiszyn,
7. Stowarzyszenie „Torki” Tarnów, Tarnów 58, 66-433 Lubiszyn,
8. Stowarzyszeniem Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Szansa” w Baczynie, ul. Gorzowska 64, 66-432 Baczyna,
9. Fundacja Imienia Janusza Korczaka w Marwicach, Marwice 55, 66-433 Lubiszyn,
10. Stowarzyszenie Klub Motocyklowy Dezerterzy, Brzeźno 64, 66-433 Lubiszyn,
11. Stowarzyszenie Sportowe Baczyna Bulls, ul. Ogrodowa 5d, 66-432 Baczyna.

KOŁA GOSPODYŃ WIEJSKICH

12. Koło Gospodyń Wiejskich w Baczynie, ul. Ogrodowa 2a, 66-432 Baczyna
13. Koło Gospodyń Wiejskich w Stawie, Staw 14, 66-433 Lubiszyn.

KLUBY SPORTOWE

14. Klub Sportowy Wysoka, Wysoka 21, 66-432 Baczyna,
15. Klub Piłkarski Unia Lubiszyn – Tarnów, ul. Myśluborska 18A, 66-400 Lubiszyn,
16. Klub Sportowy "Błękitni" Lubno, ul. Chrobrego 44, Lubno, 66-450 Bogdaniec,
17. Klub Sportowy „Fenix” Ściechów, Ściechów 7, 66-433 Lubiszyn,

18. Ludowy Klub Sportowy "Wicher" w Stawie, Staw 91A, 66-433 Lubiszyn,

19. Akademia Sportów Walki „Boran Team”, Staw 28, 66-433 Lubiszyn.

KLUBY SPORTOWE (Z GORZOWA WLKP.):

- Klub Sportowy Akademicki Związek Sportowy Akademii im. Jakuba z Paradyżaw Gorzowie Wlkp., ul. Teatralna 25, 66-400 Gorzów Wlkp.,
- Gorzowski Związek Sportu Niepełnosprawnych "Start", ul. Drzymały 10, 66-400 Gorzów Wlkp.,
- Stowarzyszenie Akademia Piłkarska „Kania Cup”, ul. Wiedeńska 3D/3, 66-400 Gorzów Wlkp.

6. Ochrona zdrowia

W gminie funkcjonują 4 zakłady opieki zdrowotnej oraz jeden punkt apteczny. Poza podstawową opieką medyczną w gminie można także skorzystać z usług stomatologicznych i rehabilitacyjnych⁸. Brakuje natomiast innych specjalistycznych usług medycznych, co jest cechą charakterystyczną gminy wiejskiej.

Warto dodać, że duża część mieszkańców Gminy korzysta z usług medycznych oferowanych przez placówki zlokalizowane w aglomeracji gorzowskiej. Jednocześnie obserwuje się wzrost ilości świadczonych usług przez lekarzy rodzinnych na terenie gminy (w 2014 r. – 16 179 porady POZ, w 2019 r. – 17 451 porady POZ), co wynika z rosnącej świadomości społeczeństwa na temat własnego zdrowia oraz rosnącej liczby seniorów⁹.

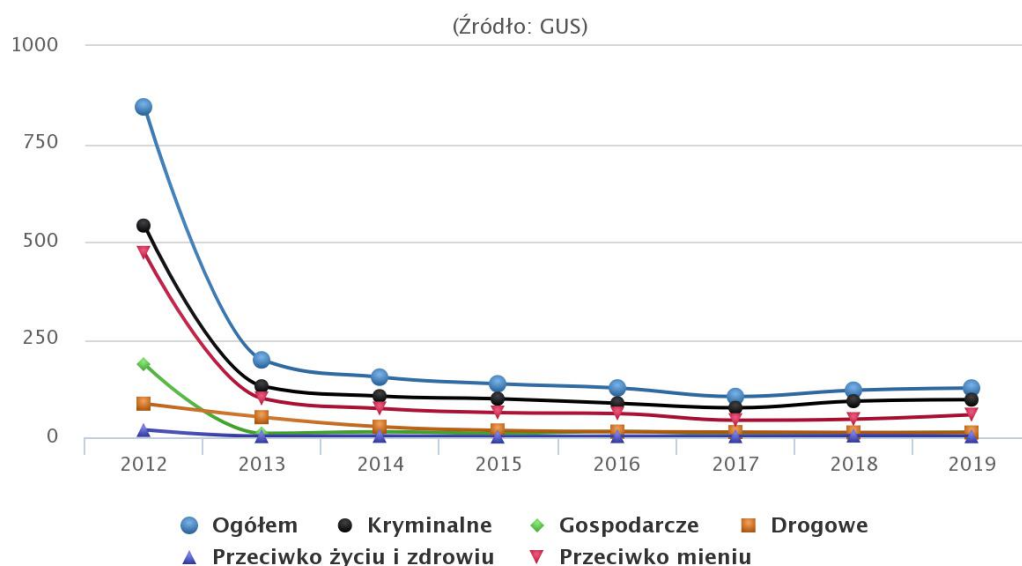
Mieszkańcy Gminy Lubiszyn w zakresie specjalistycznych usług medycznych w większości wypadków korzystają z usług Wielospecjalistycznego Szpitala Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim, dysponującego ponad 1000 łóżek, na ponad 30 oddziałach w dwóch zespołach szpitalnych na terenie Gorzowa Wlkp.

7. Bezpieczeństwo publiczne

W 2019 roku w Gminie Lubiszyn stwierdzono szacunkowo (w oparciu o dane powiatowe) 126 przestępstw. Oznacza to, że na każdych 1000 mieszkańców odnotowano 18,35 przestępstw. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa lubuskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski.

Wykres 10. Przepięstwa stwierdzone w Gminie Lubiszyn w latach 2012-2019

Przepięstwa stwierdzone (oszacowanie) w gminie Lubiszyn w latach 2012 – 2019

www.polskawliczbach.pl

Źródło: Polska w Liczbach: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Lubiszyn

Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępieństw dla wszystkich przestępieństw ogółem w Gminie Lubiszyn wynosi 69,80% i jest nieznacznie mniejszy od wskaźnika wykrywalności dla województwa lubuskiego oraz nieznacznie mniejszy od wskaźnika dla całej Polski.

W przeliczeniu na 1000 mieszkańców Gminy Lubiszyn najczęściej stwierdzono przestępieństw o charakterze kryminalnym - 14,02 (wykrywalność 67%) oraz przeciwko mieniu - 8,40 (wykrywalność 43%). W dalszej kolejności odnotowano przestępiestwa drogowe - 1,77 (97%), o charakterze gospodarczym - 1,93 (61%) oraz przeciwko życiu i zdrowiu - 0,40 (96%).

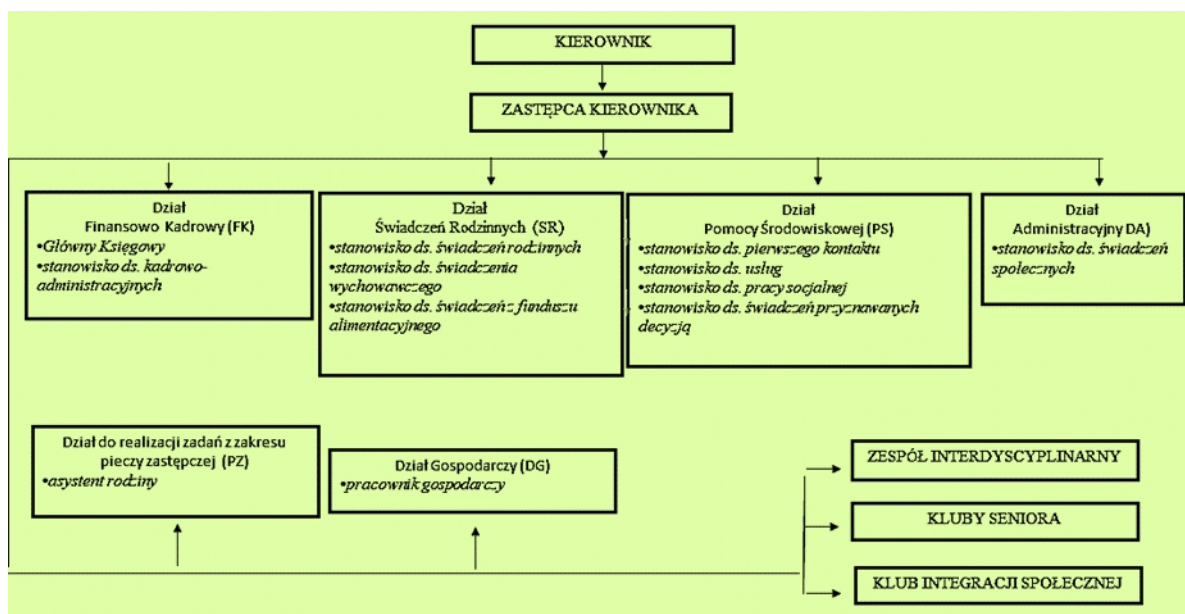
W Lubiszynie działa Punkt Konsultacyjny II Komisariatu Policji w Gorzowie Wielkopolskim. Dwóch policjantów dzielnicowych dyżuruje w każdy czwartek i piątek w Lubiszynie, przy ul. Myśluborskiej 16 (budynek Ośrodka Zdrowia)¹⁰.

8. Potencjał do rozwiązywania problemów społecznych

8.1. Charakterystyka Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubiszynie

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubiszynie mieści się w Lubiszynie przy ul. Dworcowej 30 F. Zatrudnia on 14 osób, w tym: 5 pracowników socjalnych i jednego asystenta rodziny.

Rysunek 3. Schemat organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubiszynie

Źródło: GOPS w Lubiszynie

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubiszynie jest bezpośrednim organizatorem i wykonawcą zadań pomocy społecznej na terenie Gminy Lubiszyn. Do zadań Ośrodka w zakresie pomocy społecznej należy m.in. analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej, przyznawanie i wypłacanie przewidzianych prawem świadczeń, pobudzanie społecznej aktywności w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin, tworzenie warunków organizacyjnych funkcjonowania pomocy społecznej w gminie, w tym rozbudowa niezbędnej infrastruktury społecznej.

8.2. Problemy społeczne gminy w świetle działań podejmowanych przez GOPS

Podstawowym powodem ubiegania się o pomoc finansową przez cały analizowany okres (lata 2015-2019) jest ubóstwo. Ponadto wśród powodów ubiegania się o świadczenia pomocy społecznej, które pojawiają się u beneficjentów Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w znalazły się: niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, bezrobocie, potrzeba ochrony macierzyństwa, alkoholizm, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz bezdomność.

Tabela 7. Powody udzielania pomocy przez GOPS w Lubiszynie

Powody	2015	2016	2017	2018	2019
Ubóstwo	261	241	237	207	191
Długotrwała lub ciężka choroba	222	186	180	163	129
Niepełnosprawność	89	135	155	154	153
Potrzeba ochrony macierzyństwa	85	88	80	90	56
Bezrobocie	190	145	103	82	67
Alkoholizm	21	30	40	47	42
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	66	51	33	36	36
Potrzeba ochrony macierzyństwa - wielodzietność	56	54	48	31	31

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – rodziny niepełne	60	45	27	24	27
Zdarzenie losowe	5	4	0	8	3
Bezdomność	5	3	5	6	5
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	6	4	4	5	4

Źródło: Dane GOPS w Lubiszynie

W 2019 roku na niwelowanie problemu ubóstwa przeznaczono łącznie ponad 25 tys. świadczeń, na wspomaganie osób z niepełnosprawnością wydatkowano 17,3 tys. świadczeń. Na wspomaganie rodzin wielodzietnych wydatkowano ponad 10 tys. świadczeń, na wspomaganie osób z długotrwałą lub ciężką chorobą niemal 8 tys. świadczeń, a na pomoc dla osób bezrobotnych 5,5 tys. świadczeń.

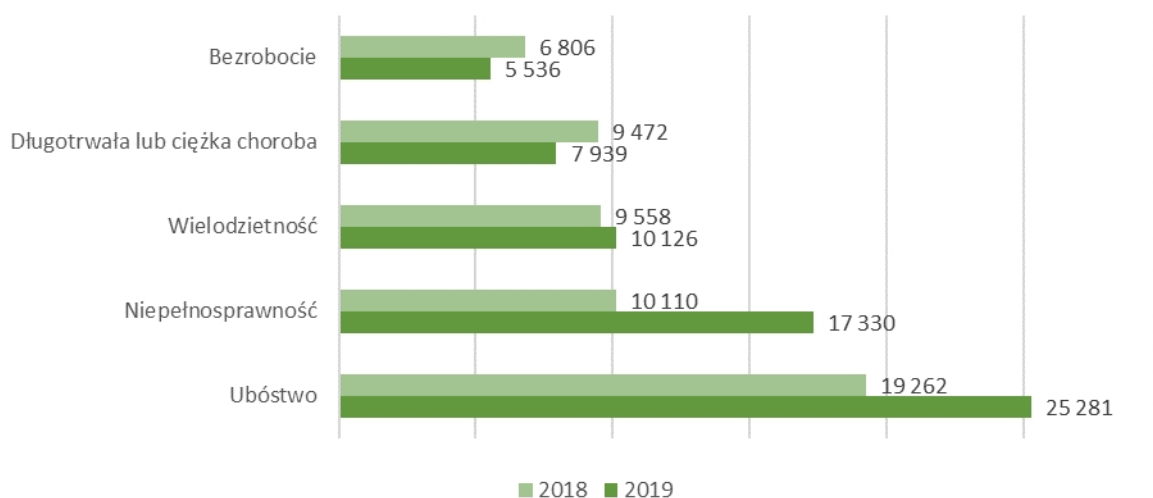
Tabela 8. Główne powody przyznania świadczeń w roku 2019

Powód przyznania	Ogółem	Liczba świadczeń niepieniężnych	Liczba świadczeń pieniężnych
Ubóstwo	25 281	14 216	11 065
Niepełnosprawność	17 330	7 056	10 274
Wielodzietność	10 126	9 423	703
Długotrwała lub ciężka choroba	7 939	6 577	1 362
Bezrobocie	5 536	4 584	952

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za 2019 rok: GOPS w Lubiszynie

W roku 2019, w porównaniu do roku 2018 znacznie wzrosła liczba świadczeń udzielanych osobom ubogim i osobom z niepełnosprawnościami. Zmniejszeniu uległa natomiast liczba świadczeń udzielanych osobom bezrobotnym i osobom długotrwale bądź ciężko chorym.

Wykres 11. Główne powody przyznania świadczeń w latach 2018 i 2019

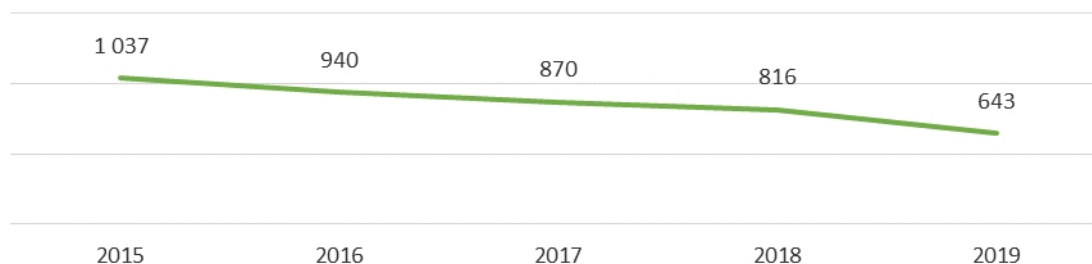

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za lata 2018 i 2019: GOPS w Lubiszynie

Począwszy od 2015 do 2019 r. liczba klientów GOPS stale malała. Należy jednak spodziewać się,

że obecna sytuacja związana z pandemią SARS CoV 2 zmieni sytuację socjalną wielu rodzin. Trend spadkowy może nie utrzymać się w roku 2020 i w roku obecnym.

Wykres 12. Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na podstawie wydanych decyzji administracyjnych przez GOPS

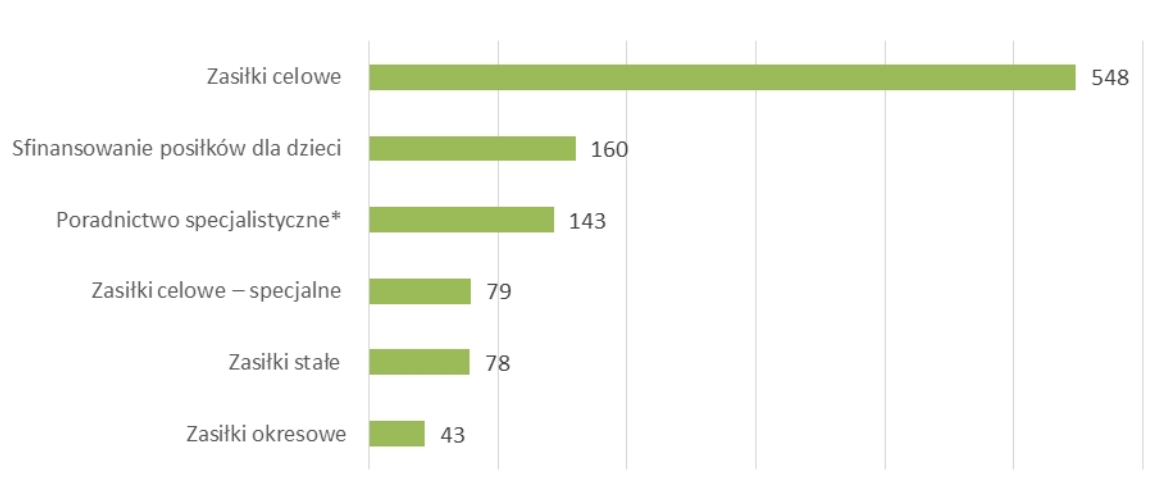

Źródło: Dane GOPS w Lubiszynie.

8.3. Formy wsparcia mieszkańców przez GOPS

W 2019 r. GOPS zrealizował wiele form pomocy dla mieszkańców gminy. Najliczniejsza grupa mieszkańców była wspierana poprzez: zasiłki celowe, sfinansowanie posiłków dla dzieci oraz poradnictwo specjalistyczne (wykres poniżej).

Wykres 13. Liczba osób objętych różnymi formami wsparcia ze strony GOPS w Lubiszynie w roku 2019

Źródło: Sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach za 2019 rok; GOPS w Lubiszynie: Ocena zasobów pomocy społecznej za lata 2017-2019 GOPS w Lubiszynie.

* Liczba wspartych rodzin (N=52 rodziny)

Warto przy tym podkreślić, że liczba mieszkańców gminy, którym udzielono pomocy w formie zasiłków stałych w okresach rok do roku uległa zmniejszeniu w roku 2018 i pozostała na bardzo zbliżonym poziomie w kolejnym (2019) roku.

Tabela 9. Liczba osób objętych zasiłkiem stałym w latach 2017-2019 i wydatkowane kwoty

	2017	2018	2019
Liczba osób	87	77	78
Kwota świadczeń [PLN]	408 856	392 020	409 274

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za lata 2017, 2018 i 2019: GOPS w Lubiszynie

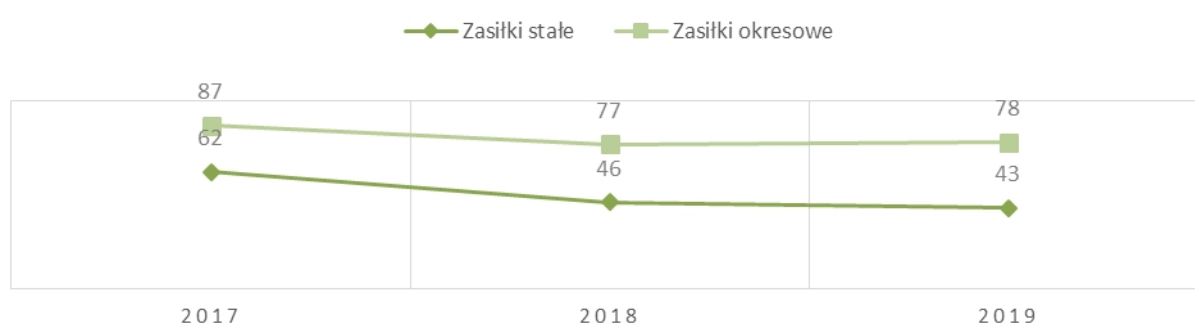
W przypadku zasiłków okresowych odnotowano podobny trend. Najwięcej osób objęto wsparciem w 2017, a w dwóch kolejnych latach liczba ta była porównywalna.

Tabela 10. Liczba osób objętych zasiłkiem okresowym w latach 2017-2019 i wydatkowane kwoty

	2017	2018	2019
Liczba osób objętych wsparciem	62	46	43
Kwota świadczeń [PLN]	71 200	55 000	59 200

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za lata 2017, 2018 i 2019: GOPS w Lubiszynie

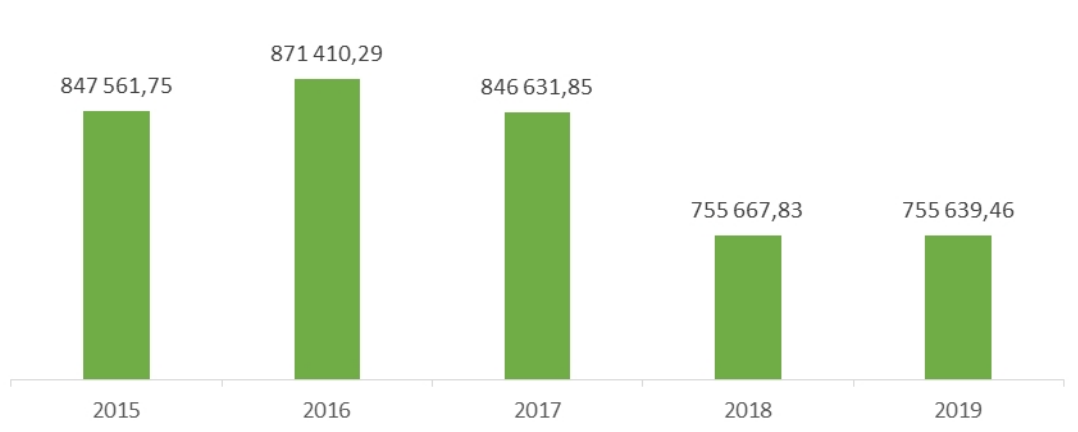
Wykres 14. Liczba osób, którym udzielono wsparcia w formie zasiłków stałych i okresowych

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za lata 2017, 2018 i 2019: GOPS w Lubiszynie

Wydatki na pomoc społeczną (obejmują także koszty związane z administrowaniem i zatrudnieniem personelu GOPS). Mimo relatywnie niskiego poziomu bezrobocia w Gminie Lubiszyn transfery socjalne są znaczące, co pokazuje, że oficjalne dane statystyczne (osoba bezrobotna powinna być zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy) nie zawsze odzwierciedlają rzeczywistą sytuację ekonomiczną ludności. Jednak w ostatnich latach wyraźnie widać tendencję spadkową w wysokości przyznawanych świadczeń, co może świadczyć o poprawie sytuacji ekonomicznej mieszkańców oraz o skutecznych działaniach gminy podjętych na rzecz aktywizacji społecznie wykluczonych. Wpływ na tę sytuację może mieć także przyjęcie i realizacja Programu Rewitalizacji Gminy Lubiszyn. W 2019 r. wydatki na pomoc społeczną obejmowały 6,7% budżetu gminy i opiewały na kwotę 2,264 mln PLN, z czego wydatki GOPS stanowiły 755,6 tys. PLN

Wykres 15. Wysokość środków Gminy Lubiszyn przeznaczanych na zadania GOPS (PLN)

Źródło: Dane GOPS w Lubiszynie

III. Dziedziny planowania strategicznego

1. Wspieranie rodziny

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do ich wypełniania.

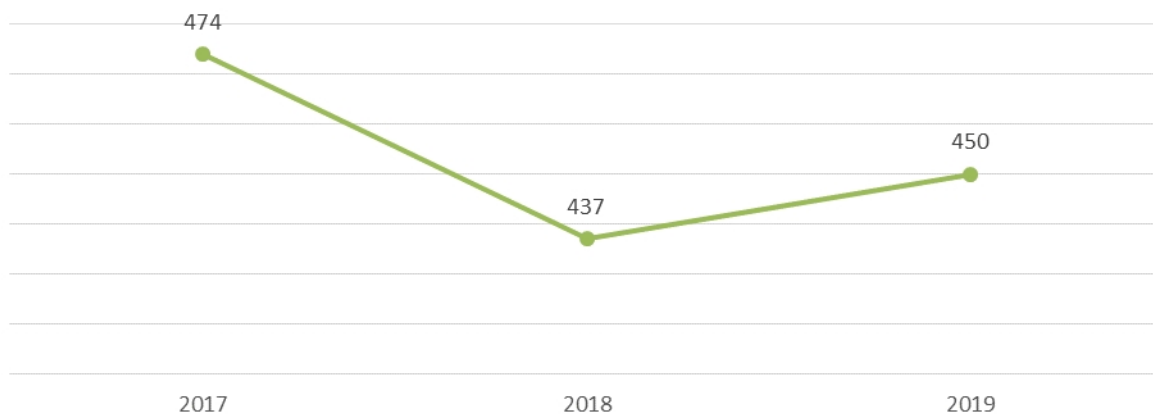
Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Wsparcie rodziny polega w szczególności na:

- 1) *wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,*
- 2) *rozwijaniu umiejętności opiekuńczo - wychowawczych rodziny,*
- 3) *podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,*
- 4) *pomocy w integracji rodziny,*
- 5) *przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,*
- 6) *dążeniu do reintegracji rodziny,*
- 7) *pracy z rodziną, pod względem wyeliminowania dysfunkcji,*
- 8) *pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.*

Wszystkie jednostki pomocowe działające na terenie gminy w określony sposób zajmują się wspieraniem rodziny w różnych obszarach jej funkcjonowania, a ich integralne, holistyczne oddziaływania pozwalają uzyskać zamierzone efekty i wprowadzić istotne zmiany w zakresie funkcjonowania instytucji rodziny. Główną jednostką organizacyjną zajmującą się szeroko rozumianym wspieraniem rodziny stanowi Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który służy pomocą rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej.

Średnia liczba rodzin pobierających w 2019 roku świadczenie wychowawcze wyniosła 450. W stosunku do roku poprzedniego liczba ta wzrosła o 13 rodzin.

Wykres 16. Średnia liczba rodzin korzystających ze świadczeń wychowawczych

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2019: GOPS w Lubiszynie

W przypadku samotnego wychowywania dzieci, gdy jeden z rodziców uchyla się od płacenia alimentów na rzecz dzieci, obowiązek ten jest realizowany z funduszu alimentacyjnego. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę, w rodzinie nie przekracza kwoty 900,00 PLN.

W kolejnych latach, począwszy od 2017 r. w gminie odnotowano spadek liczby rodzin objętych funduszem, a w konsekwencji również - spadek liczby i kwoty przyznanych świadczeń.

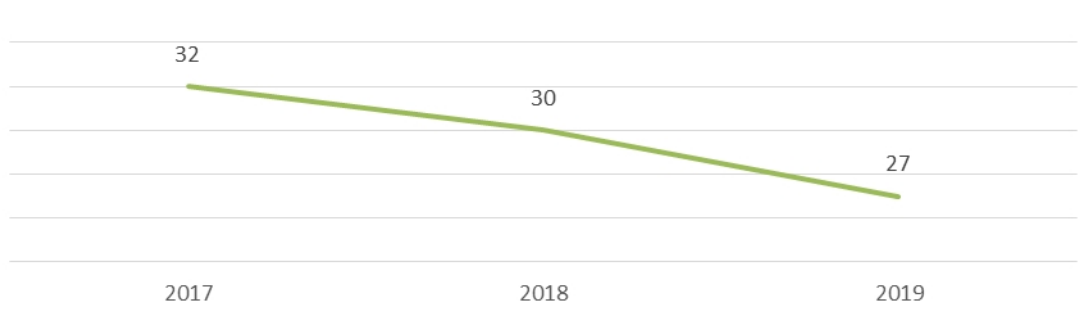
Tabela 11. Liczba rodzin, świadczeń i kwot wydatkowanych na świadczenia alimentacyjne w latach 2017-2019

Lata	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń [PLN]
2017	563	206 510
2018	513	178 960
2019	481	173 360

Źródło: Sprawozdania rzeczowo-finansowe z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów za 2017, 2018, 2019 rok

Liczba rodzin, którym przyznano świadczenia alimentacyjne w 2019 r. była niższa o 5 rodzin niż w 2017 r.

Wykres 17. Liczba rodzin objętych świadczeniem alimentacyjnym

Źródło: Sprawozdania rzeczowo-finansowe z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów za 2017, 2018, 2019 rok

Na przestrzeni lat 2017-2019 liczba świadczeń wychowawczych nieznacznie wzrosła. Wzrost tej liczby wyniósł 48%. Co istotne, natomiast, wzrost wydatkowanych kwot w tym samym okresie wyniósł

znacznie mniej, bo 19%.

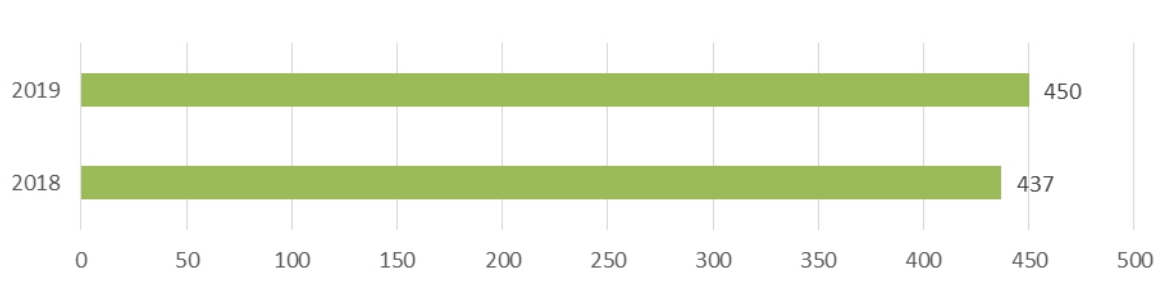
Tabela 12. Liczba oraz kwota świadczeń wychowawczych Rodzina 500 Plus na przestrzeni lat 2017-2019

	2017	2018	2019
Liczba świadczeń	9222	8578	17733
Kwota świadczeń [PLN]	4 518 427	4 274 436	5 611 305

Źródło: Sprawozdania rzeczowo-finansowe z wykonywania zadań z zakresu świadczenia wychowawczego za 2017, 2018, 2019 rok

Liczba rodzin, którym przyznano świadczenia wychowawcze w 2019 r. była wyższa o 13 rodzin niż w roku poprzednim.

Wykres 18. Liczba rodzin, którym udzielono wsparcia w postaci świadczenia wychowawczego Rodzina 500 Plus w latach 2018-2019

Źródło: Raport o stanie gminy Lubiszyn za rok 2019

GOPS w Lubiszynie udziela wsparcia rodzinom zarówno w formie świadczeń pieniężnych, jak i niepieniężnych. Ze świadczeń pieniężnych dwukrotnie częściej korzystały rodziny bez dzieci. Natomiast ze świadczeń niepieniężnych rodziny z dziećmi.

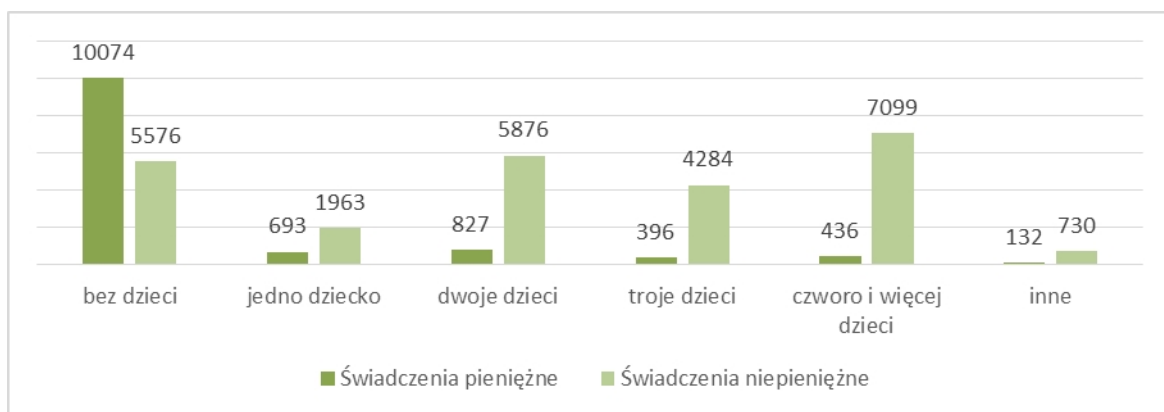
Tabela 13. Liczba i rodzaje świadczeń, z których korzystały poszczególne typy rodzin ze względu na liczbę dzieci w 2019 roku

Typ rodziny	Świadczenia pieniężne	Świadczenia niepieniężne
bez dzieci	10074	5576
jedno dziecko	693	1963
dwoje dzieci	827	5876
troje dzieci	396	4284
czworo i więcej dzieci	436	7099
inne	132	730

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za 2019 rok

*Dane dotyczą świadczeń z pomocy społecznej. Rodziny z dziećmi korzystają również ze świadczeń rodzinnych, które to dane nie zostały ujęte w strategii.

Wykres 19. Liczba świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w podziale na liczbę rodzin w rodzinie w 2019 r.

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za 2019 rok

GOPS w Lubiszynie realizuje zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku¹¹. Ustawa kładzie nacisk na pracę z rodziną celem niedopuszczenia do odebrania dziecka. W związku z tym wprowadzona została instytucja asystenta rodziny, którego zadaniem jest poprawa całościowego funkcjonowania rodziny oraz udzielanie jej pomocy w wielu obszarach: socjalnym, psychologicznym, wychowawczym, czy też ekonomicznym.

Tabela 14. Działania związane w realizacją ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

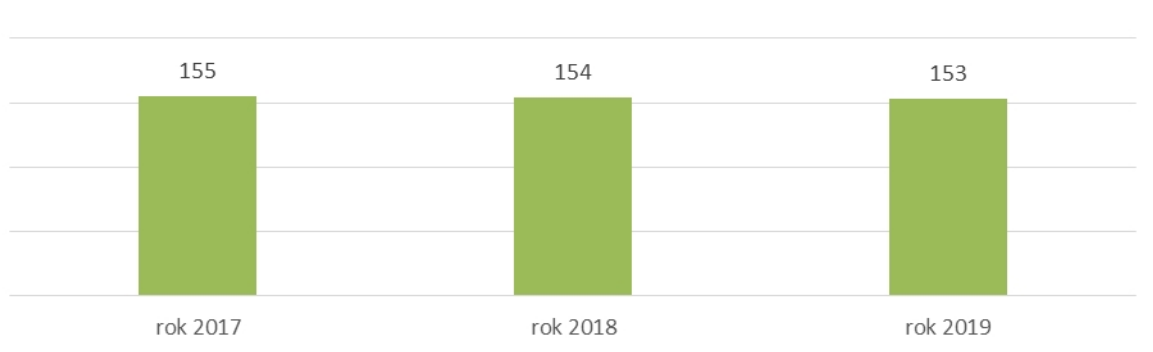
Działania	2017 rok	2018 rok	2019 rok
Liczba dzieci odebranych rodzinie biologicznej	2	0	2
Dzieci przebywające w rodzinie zastępczej	18	18	18
Dzieci oddane do adopcji	0	0	0
Dzieci przebywające w placówkach szkolno-wychowawczych	3	1	1
Dzieci, które powróciły do rodziny biologicznej	0	0	0
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	16	17	13

Źródło: Dane GOPS w Lubiszynie

2. Wsparcie osób niepełnosprawnych

W roku 2019 wsparcie w zakresie świadczeń z pomocy społecznej otrzymały 153 osoby z niepełnosprawnością. W poprzednich dwóch latach liczba osób objętych taką pomocą była zbliżona.

Wykres 20. Liczba osób z niepełnosprawnością, którym udzielono wsparcia w formie świadczeń z pomocy społecznej w latach 2017-2019

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za lata 2017, 2018 i 2019: GOPS w Lubiszynie

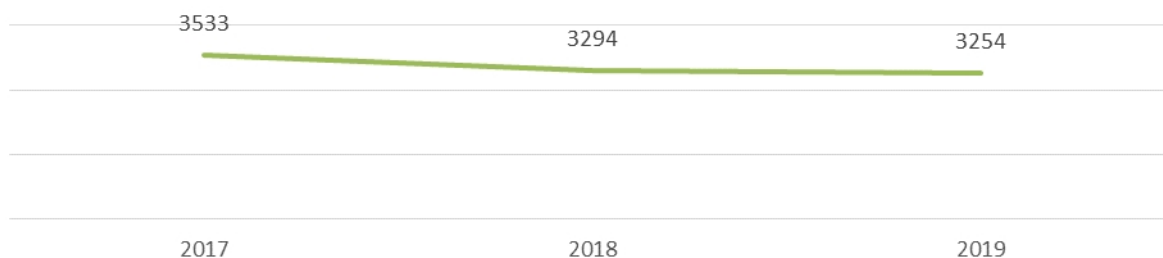
Świadczenia opiekuńcze obejmują: świadczenie pielęgnacyjne, zasiłek pielęgnacyjny, zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka, dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 lat o różnych stopniach niepełnosprawności, zasiłek pielęgnacyjny dla osób, które ukończyły 75 lat, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz zasiłek dla opiekuna. Świadczenia te wchodzą w zakres świadczeń rodzinnych.

Tabela 15. Świadczenia opiekuńcze w gminie Lubiszyn w Latach 2017-2019

Świadczenia opiekuńcze	2017	2018	2019
Zasiłek pielęgnacyjny - ogółem	2 869	2 643	2 547
Zasiłek pielęgnacyjny - dla niepełnosprawnego dziecka	493	452	452
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności	1 263	1 089	1 030
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie, która ukończyła 75 lat	9	12	19
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia	1 104	1 090	1 046
Świadczenie pielęgnacyjne	432	442	478
Specjalny zasiłek opiekuńczy	232	209	229
Świadczenia opiekuńcze ogółem - Zasiłek pielęgnacyjny, świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy	3 533	3 294	3 254

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za lata 2017, 2018 i 2019: GOPS w Lubiszynie

Wykres 21. Liczba mieszkańców gminy objętych świadczeniami opiekuńczymi

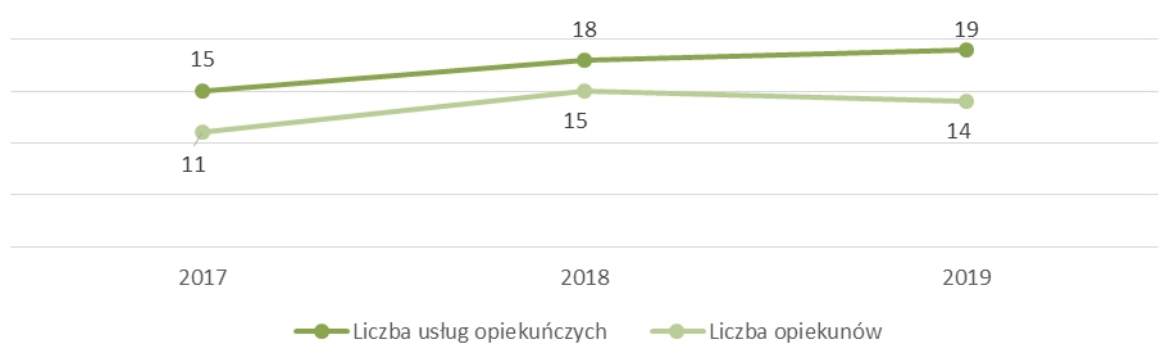

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za lata 2017, 2018 i 2019: GOPS w Lubiszynie

Począwszy od 2017 do 2019 nieznacznie zmniejszyła się liczba mieszkańców gminy objętych świadczeniami opiekuńczymi. Zwiększył się natomiast zakres usług opiekuńczych świadczonych

osobom z niepełnosprawnościami. Wzrosła także liczba opiekunów. Ponadto, od 2020 r. GOPS w Lubiszynie koordynuje tzw. opiekę wytechnieniową, czyli wsparcie rodzin, które stale opiekują się osobami niepełnosprawnymi i przewlekle chorymi.

Wykres 22. Zakres usług opiekuńczych i liczba opiekunów

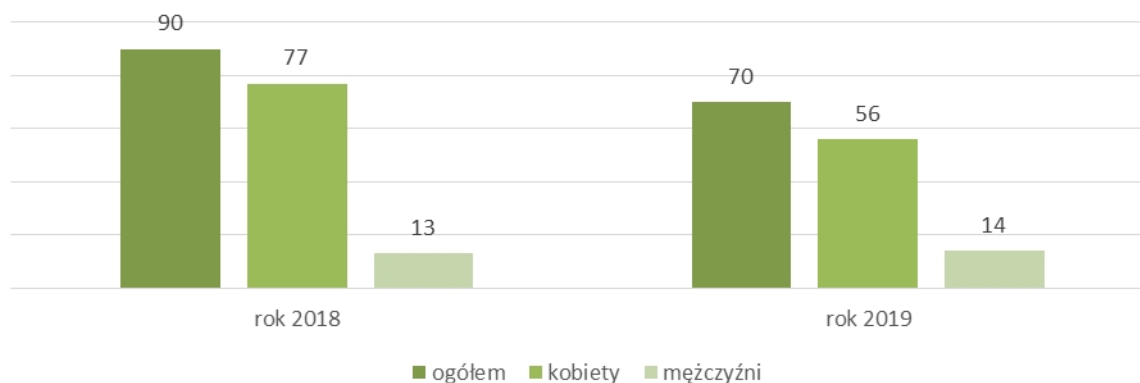
Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za lata 2017, 2018 i 2019: GOPS w Lubiszynie

3. Aktywność i integracja społeczna seniorów

W Gminie Lubiszyn osoby w wieku 60+ stanowią 23% wszystkich mieszkańców. Informacja ta pokazuje, że istnieje niewątpliwie duże zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób w wieku 60+.

W roku 2019 wsparcie przyznano 70 seniorów i było to o 20 mniej osób niż w roku poprzednim. Wsparciem były objęte przede wszystkim kobiety. Wynika to z tego, że w wieku senioralnym kobiety są kategorią zdecydowanie dominującą liczebnie.

Wykres 23. Liczba seniorów objętych wsparciem w latach 2018-2019

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za lata 2018 i 2019: GOPS w Lubiszynie

Na terenie gminy Lubiszyn działają dwa kluby seniora:

1. Klubu Seniora „Carpe Diem” w Baczynie,
2. Klub „Senior+” w Lubiszynie.

Kluby Seniora przyczyniają się do poprawy życia seniorów, zapewniają im wsparcie oraz pomoc adekwatną do potrzeb i możliwości wynikających z wieku i stanu zdrowia, przyczyniają się do integracji środowiska seniorów, zwiększają ich zaangażowanie w życie społeczności lokalnej, a także przyczyniają się do promocji aktywnego starzenia się.

Głównym celem Klubów Seniora jest zaktywizowanie seniorów oraz przeciwdziałanie ich samotności i izolacji społecznej. Umożliwia to zapewnienie wsparcia poprzez zorganizowanie seniorom dostosowanej do ich potrzeb, przyjaznej przestrzeni, w której będą mogli nawiązywać i podtrzymywać relacje społeczne, realizować zainteresowania i pasje oraz rozwijać formy samopomocy. Jest to szczególnie istotne w odniesieniu do osób zamieszkujących obszary wiejskie, gdzie ze względu na uboższą infrastrukturę komunikacyjną i większe odległości, kontakty społeczne są często bardzo utrudnione. Dodatkowo w działalność Klubów Seniora są zaangażowani wolontariusze.

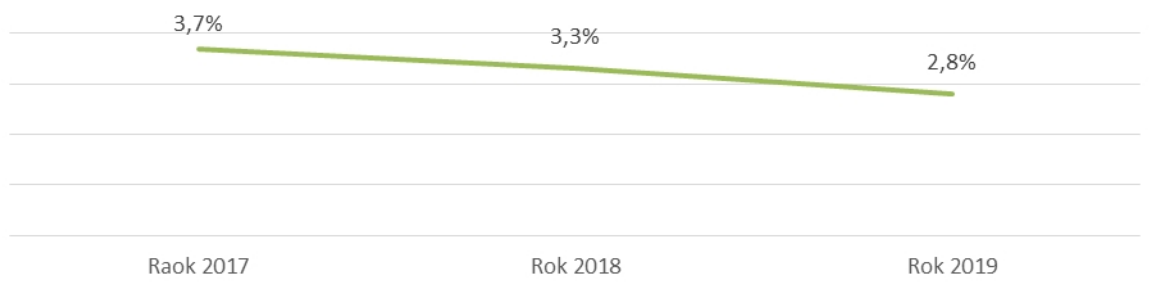
4. Promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu

Wśród głównych zjawisk kryzysowych zachodzących w sferze społecznej jest bezrobocie. Bezrobocie, w szczególności długotrwałe (przekraczające 12 miesięcy), jest bardzo niekorzystne społecznie, gdyż wpływa negatywnie zarówno na warunki bytowe jednostki lub rodziny (długotrwały brak stałego wynagrodzenia, uzależnienie od wsparcia z systemu pomocy społecznej), jak również kondycję psychofizyczną (zaburzenia zdrowia psychicznego, dolegliwości psychosomatyczne) oraz społeczną (pogłębiająca się izolacja społeczna, spadek aktywności osoby pozostającej bez pracy). Czynniki te bardzo często skutkują wzrostem ubóstwa, pogłębiają stan wykluczenia zawodowego i społecznego (np. zanik posiadanych kwalifikacji zawodowych i trudności w przystosowaniu się do zmieniających się zasad funkcjonowania rynku pracy), a także mogą prowadzić do pojawienia się dysfunkcyjnych zjawisk takich jak: nadużywanie alkoholu i przestępczość.

Negatywne skutki bezrobocia odciskają również piętno na funkcjonowaniu rodziny osoby pozostającej bez pracy. W szczególności dotyczy to dzieci osoby bezrobotnej, które odczuwając własną sytuacją materialną jako gorszą, w porównaniu do swoich rówieśników, stopniowo mogą izolować się, co jest dotkliwym ograniczeniem naturalnych potrzeb związanych z rozwojem intelektualnym i społecznym. Bezrobocie jest również przyczyną zaniechania uczestnictwa w życiu kulturalnym i społecznym.

Wskaźnik stopy bezrobocia w gminie Lubiszyn w latach 2017-2019 był niski i stale malał.

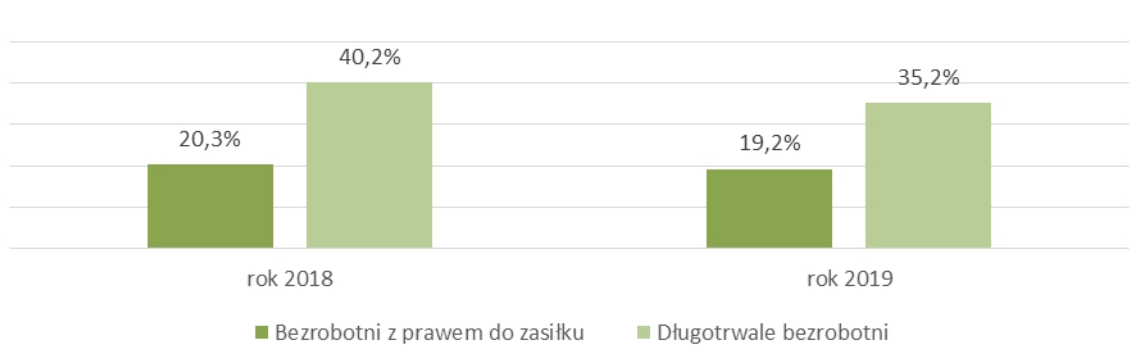
Wykres 24. Stopa bezrobocia rejestrowanego w gminie Lubiszyn

Źródło: Portal: Polska w liczbach

Mimo niskiej stopy bezrobocia, warto podkreślić, że w 2019 r. co piąty bezrobotny miał status długotrwale bezrobotnego, a co trzeci nie miał prawa do zasiłku

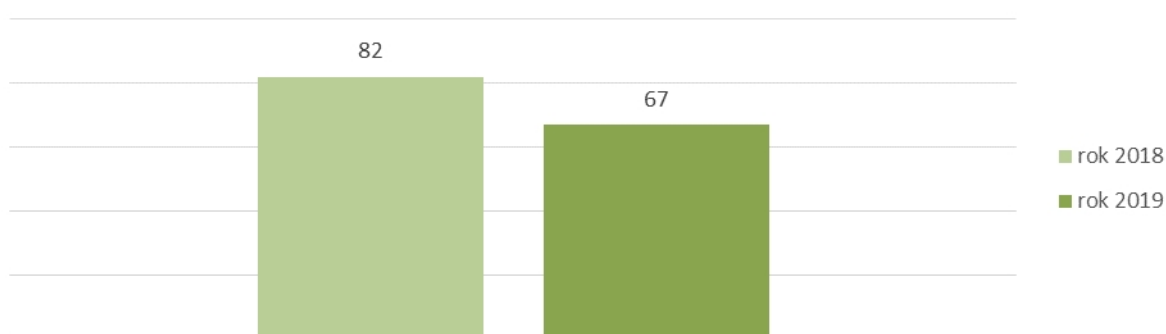
Wykres 25. Bezrobotni długotrwale i bezrobotni bez prawa do zasiłku w gminie Lubiszyn

Źródło: Przeliczenia własne na podstawie danych PUP w Gorzowie Wielkopolskim

Z powodu bezrobocia w 2019 roku GOPS w Lubiszynie udzielił wsparcia 67 rodzinom, a rok wcześniej 82 rodzinom.

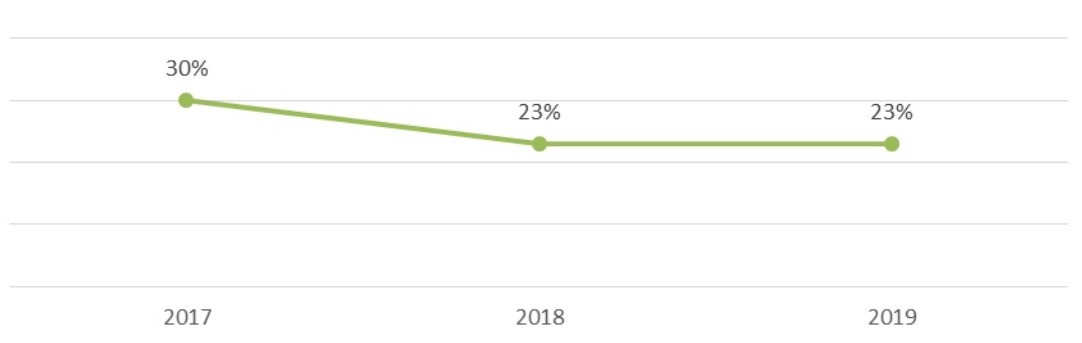
Wykres 26. Częstość udzielania pomocy rodzinom z powodu bezrobocia.

Źródło: Raport o stanie gminy Lubiszyn za 2019 rok

Szczególnie istotny z punktu widzenia priorytetów polityki społecznej w gminie jest wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej¹². W 2019 r. wskaźnik ten wyniósł 23%. Oznacza, to, że niemal co czwarty z klientów pomocy społecznej w gminie korzystał ze wsparcia właśnie z powodu bezrobocia.

Wykres 27. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej

Źródło: *Raport o stanie gminy Lubiszyn za 2019 rok*

Oprócz współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Gorzowie Wielkopolskim gmina współpracuje także z **Międzygminnym Centrum Integracji Społecznej „Rozwój” w Gorzowie Wielkopolskim**¹³.

Międzygminne Centrum Integracji Społecznej w Gorzowie Wielkopolskim kieruje swoje działania do osób, które z różnych przyczyn, często niezależnych od siebie, znalazły się w trudnej sytuacji. Centrum stawia sobie za cel wspieranie osób, które poszukują pracy. Dodatkowo obejmuje swoich uczestników profesjonalnym wsparciem przy zdobywaniu lub podwyższaniu kwalifikacji zawodowych oraz w rozwiązywaniu problemów osobistych i rodzinnych.

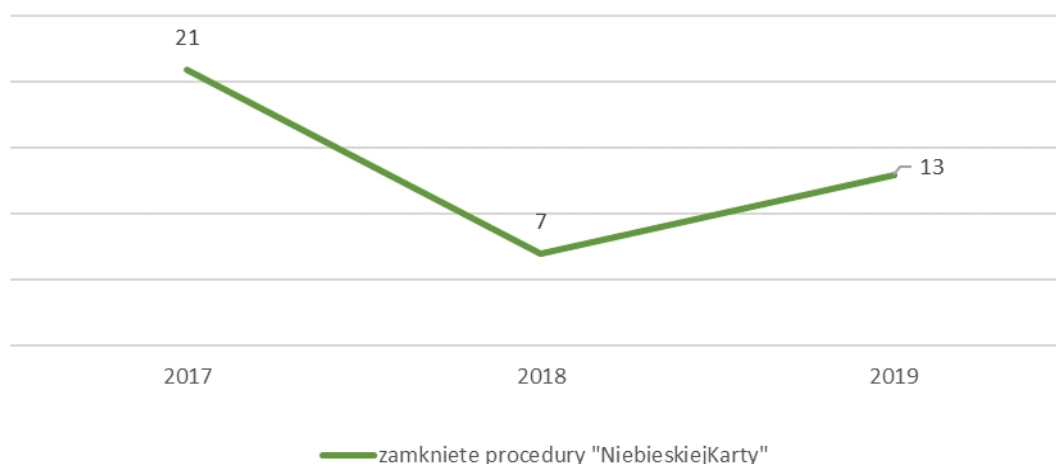
5. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

W 2011 roku zarządzeniem Wójta Gminy Lubiszyn na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz ustawy z dnia 10 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw został powołany **Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie**.

Zespół zajmuje się pomocą w przezwyciężeniu problemów, podejmowaniem działań pomocowych i interwencyjnych w momencie zaistnienia problemu, współdziałaniem z innymi podmiotami przy rozwiązywaniu problemu i przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz rozpowszechnianiem informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym.

Na podstawie wywiadu przeprowadzonego wśród pracowników socjalnych, oraz sprawozdań rocznych GOPS (dotyczących przemocy w rodzinie związanych z procedurą „Niebieskiej Karty” w 2018 roku) pracownicy socjalni oraz członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego zamknęli procedury dotyczące Niebieskiej Karty wobec 7 osób dotkniętych przemocą domową a w roku 2019 – wobec 13 osób.

Wykres 28. Zamknięte procedury „Niebieskiej Karty” w latach 2017- 2019

Źródło: Dane GOPS w Lubiszynie

Członkami Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie są przedstawiciele takich instytucji jak: Policja, Pomoc Społeczna, Oświata, Ochrona Zdrowia, Służba Kuratorska Sądu Rejonowego w Gorzowie Wlkp., Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna.

Z uwagi na charakter problemu przemocy domowej, bardzo trudno jest oszacować faktyczną liczbę osób, których ona dotyka. Podstawą do poznania skali zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Lubiszyn, są przede wszystkim informacje zgromadzone przez Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Lubiszynie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubiszynie oraz informacje pozyskane od instytucji współpracujących w ramach systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, między innymi Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubiszynie, Komisariat Policji w Gorzowie Wlkp. oraz Placówki Oświatowe. Diagnoza problemu przemocy w rodzinie na terenie Gminy Lubiszyn głównie oparta została na podstawie dokumentów, sprawozdań gromadzonych przez Zespół Interdyscyplinarny prowadzony w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lubiszynie. Dane obejmują lata 2019 – 2020.

Poniższa tabela wskazuje zjawisko przemocy w rodzinie według danych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Tabela 16. Liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty w latach 2019-2020

Rok	Instytucja zakładająca niebieskie karty					Razem
	Policja	GOPS	Oświata	GKRPA	Służba zdrowia	
2019	12	11	1	0	0	24
2020	11	5	0	0	0	16

Źródło: Gminny Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Lubiszyn, opracowanie własne

Według informacji pozyskanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubiszynie, największa liczba Niebieskich Kart została założona przez Policję, tj. w 2019 r. – 12

Niebieskich Kart oraz w 2020 roku – 11 Niebieskich Kart. Można zatem sądzić, że Policja jest tą instytucją, która jest w pierwszej kolejności jest informowana przez ofiary o doznawanej przemocy.

Kolejną instytucją, która założyła w 2019 roku – 11 NK oraz w 2020 roku – 5 NK, był Ośrodek Pomocy Społecznej.

Najmniej Niebieskich Kart zostało założonych przez Placówki Oświatowe, w 2019 r. w liczbie – 1, natomiast w roku 2020 – 0. We wszystkich szkołach z terenu Gminy Lubiszyn podejrzenie występowania przemocy domowej zauważono w stosunku do 1 ucznia – 2019 r., natomiast w 2020 roku – w stosunku do 3 uczniów.

Założone Niebieskie Karty przekazywane są do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego, a następnie do pracownika socjalnego, który jest członkiem grupy roboczej. Grupa Robocza rozeznaje sytuację rodziny, w której wszczęto procedurę Niebieskiej Karty. Po rozeznaniu sytuacji rodziny, członkowie grupy roboczej podejmują szereg działań, które mają na celu zaprzestanie przemocy w rodzinie. Do działań członków grupy roboczej należą, np. motywowanie do udziału w zajęciach korekcyjno-edukacyjnych, monitoring rodziny, składanie wniosków do Sądu o wgląd w sytuację rodziny, motywowanie do podjęcia współpracy z psychologiem, zgłoszenie osób uzależnionych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, motywowanie do podjęcia terapii uzależnień, przeprowadzanie rozmów wyjaśniających i informacyjnych, czy zgłoszenie o możliwości podejrzenia popełnienia przestępstwa do prokuratury, współdziałanie z Placówkami Oświaty, jeśli to dziecko doznaje przemocy lub jest świadkiem przemocy domowej.

Tabela 17. Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie

Rok	Liczba osób dotkniętych przemocą domową			RAZEM
	Kobiety	Mężczyźni	Dzieci	
2019	21	2	1	24
2020	13	0	3	16

Źródło: Gminny Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Lubiszyn, opracowanie własne

Z przeprowadzonej analizy wynika, że najczęściej ofiarą przemocy domowej są kobiety, rzadziej dzieci. Natomiast jeśli chodzi o mężczyzn, występujących w roli ofiary, z analizy wynika, że mężczyźni bardzo rzadko padają ofiarą przemocy domowej. Można by się zastanawiać, czy wynika to z obawy, wstydu przed ujawnieniem się mężczyzn jako ofiar, czy rzeczywiście to mężczyźni najczęściej są sprawcami przemocy domowej i rzadko padają ofiarą przemocy stosowanej przez kobiety.

Czynny udział pracowników socjalnych w grupach roboczych pozwolił zaobserwować, że osoby będące sprawcami przemocy domowej najczęściej są osobami nadużywającymi alkoholu. W 2019 roku do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zostało zgłoszonych dwiętnastu mężczyzn i trzy kobiety, natomiast w roku 2020 czternastu mężczyzn i trzy kobiety. Dane te pokazują, że to mężczyźni najczęściej nadużywają alkoholu.

W 2019 roku do Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Lubiszynie wpłynęły 24 wnioski o wszczęcie procedury Niebieskiej Karty, z czego 9 przekazanych zostało do Prokuratury Rejonowej w Gorzowie Wlkp. jako zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa w związku z przemocą domową, 5 NK zakończonych zostało na podstawie rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowanych działań. W 2020 roku z 16 NK, które wpłynęły do GZI w Lubiszynie, 10 przekazano do Prokuratury, w tym w 6 sprawach Prokuratura odmówiła wszczęcia dochodzenia. Łącznie w 2020 roku, 11 NK zostało zakończonych z powodu braku zasadności podejmowanych działań.

Tabela 18. Liczba złożonych zawiadomień do Prokuratury Rejonowej o możliwości popełnienia przestępstwa w związku z przemocą domową

Rok	Liczba złożonych zawiadomień do Prokuratury Rejonowej o możliwości popełnienia przestępstwa w związku z przemocą domową
2019	9
2020	10

Źródło: Gminny Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Lubiszyn, opracowanie własne

Bardzo często ilość wszczynanych procedur Niebieskiej Karty jest nieadekwatna w stosunku do ilości rodzin, w których dochodzi do zjawiska przemocy. Najczęściej dzieje się tak, dlatego że po rozpoczęciu pracy członka grupy roboczej z rodziną, np. pracownika socjalnego czy dzielnicowego, procedura Niebieskiej Karty okazuje się bezzasadna i w związku z brakiem zasadności podejmowania działań, zostaje zakończona. Członkowie rodziny bardzo często procedurę Niebieskiej Karty wykorzystują do celów osobistych, np. spraw rozwodowych, podziału majątku lub przy konflikcie między małżonkami, przy czym jest to konflikt niemający znamion przemocy. Zdarza się jednak też tak, że w toku pracy grupy roboczej, członkowie grupy uznają, że w rodzinie dochodzi do przemocy i członkowie grupy roboczej o sytuacji rodziny zawiadamiają Prokuraturę, Sąd Rodzinny lub włączają do pracy inną instytucję pomocową. W takim przypadku procedura Niebieskiej Karty prowadzona jest do czasu ustania przemocy oraz uzyskania przypuszczenia, że do przemocy nie dojdzie w przyszłości.

W roku 2019, co kwartał odbyły się 4 posiedzenia członków Zespołu Interdyscyplinarnego, natomiast w roku 2020 odbyły się dwa posiedzenia w trybie stacjonarnym i dwa w trybie online. Taka forma posiedzeń była wynikiem sytuacji epidemiologicznej. W trakcie posiedzeń członkowie mieli możliwość konsultacji z psychologiem, który na co dzień współpracuje m.in. z ofiarami przemocy domowej.

W ramach posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego przeprowadzono również szkolenie dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego. Członkowie grupy roboczej w 2019 roku odbyli 95 posiedzeń grup roboczych, w roku 2020 – 99 posiedzeń. Rodziny w których wystąpiło podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie, systematycznie były monitorowane przez członków grupy, podejmowane

były również wszelkie niezbędne działania mające na celu wsparcie rodziny.

Tabela 19. Ilość posiedzeń grup roboczych w latach 2019-2020

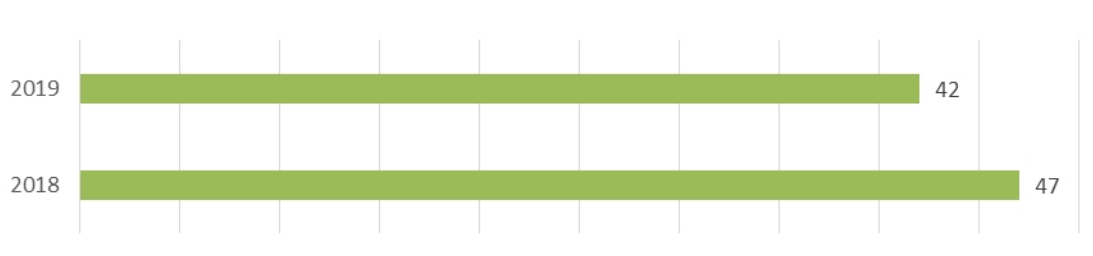
Rok	2019	2020
Ilość posiedzeń grup roboczych	95	99

Źródło: Gminny Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Lubiszyn, opracowanie własne

6. Problemy z nadużywaniem alkoholu

W 2019 roku wsparciem objęto 42 rodziny z problemem alkoholowych (o 5 mniej niż w poprzednim roku).

Wykres 29. Liczba rodzin z problemem alkoholowym, które zostały objęte wsparciem w latach 2018-2019

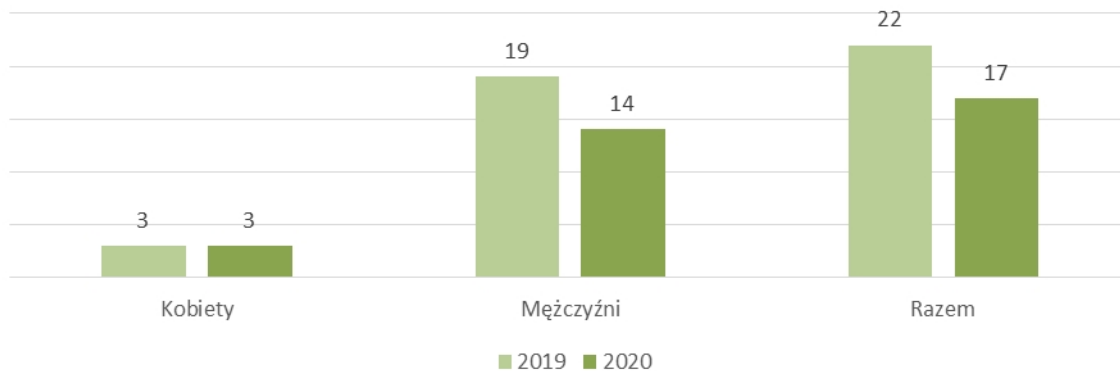

Źródło: Raport o stanie gminy Lubiszyn za 2019 rok

Ponadto w 2019 roku policjanci przyjęli 72 interesantów w sprawach dot. nadużywania alkoholu i towarzyszącej temu zjawisku przemocy w rodzinie.

Do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubiszynie w 2019 roku zgłoszono 17 mieszkańców gminy z problemem alkoholowym (o 5 osób mniej niż w roku poprzednim).

Wykres 30. Liczba osób zgłoszonych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubiszynie w 2019 roku

Źródło: Dane GOPS Lubiszyn, opracowanie własne

W 2018 roku przyjęty został **Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii**¹⁴.

Program został opracowany w oparciu o diagnozy zjawisk i faktów dot. sprzedaży i podawania napojów alkoholowych sprzed 2018 r. Z ustaleń diagnozy wynikało, iż w stosunku do lat poprzednich, wzrosła podaż alkoholu i jego spożycie. Diagnoza dotyczyła również aktywności młodzieży w zakresie spożywania alkoholu. Młodzież w dalszym ciągu ma dostęp do alkoholu. Bardzo niepokojące jest to, że odbywa się to w domu rodzinnym lub u znajomych.

Głównym celem strategicznym jest *poprawa jakości działań profilaktycznych podejmowanych w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych*.

W programie postawiono wobec powyższego istotne cele cząstkowe:

- a) *zmiana postaw dorosłych wobec picia alkoholu i sięgania po psychotropy przez dzieci i młodzież oraz zwiększenie kompetencji wychowawczych rodziców poprzez prowadzenie działań edukacyjnych dla dorosłych w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu przez dzieci i młodzież,*
- b) *podniesienie kompetencji członków komisji w zakresie profilaktyki poprzez wsparcie osób podnoszących kwalifikacje z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych,*
- c) *zwiększenie wiedzy radnych, członków rad sołeckich w zakresie polityki lokalnej wobec alkoholu jako zadania własnego gminy poprzez organizację szkoleń, konferencji, seminariów z zakresu kształtowania skutecznych sposobów niwelowania problemu uzależnienia od alkoholu.*

Wszystkie przewidziane Programem działania realizowane były z uwzględnieniem programów rekomendowanych w Systemie Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego, a także były zintegrowane ze Szkolnymi Programami Wychowania i Profilaktyki.

Planowane środki w Dziale 851 rozdział 85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi w kwocie 89 400,00 PLN, zostały wydatkowane w wysokości 84 636,96 PLN (wykonanie 94,67 % planu). Plan oraz

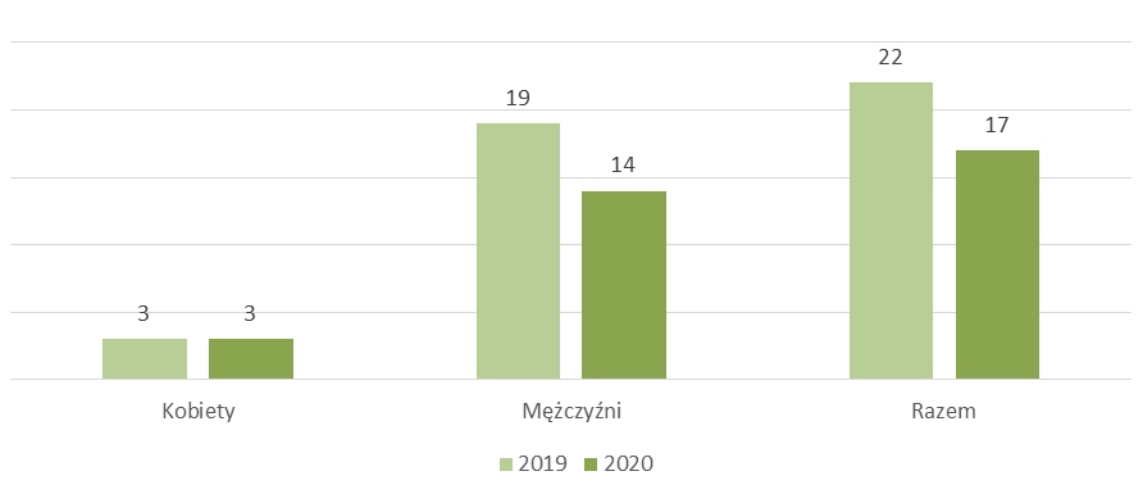
poziom wydatków w 2019 r. był porównywalny z tym z 2018 r.

Celową instytucją powołaną do niwelowania problemów związanych z nadużywaniem alkoholu jest **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA) w Lubiszynie**. Zadania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zostały zawarte w *Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 rok*. Obejmują one:

- a) Inicjowanie działań dotyczących realizacji Programu;
- b) Współpracę z podmiotami realizującymi zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych;
- c) Prowadzenie działalności informacyjnej, służącej rozwiązaniu problemów alkoholowych;
- d) Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowanie w stosunku do osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, w tym:
 - *motywowanie osób do podjęcia leczenia odwykowego,*
 - *udzielanie informacji o sposobach i miejscach uzyskania pomocy w rozwiązywaniu problemów alkoholowych,*
 - *kierowanie osób zgłoszonych do GKRPA na specjalistyczne badania diagnostyczne (diagnoza choroby),*
 - *kierowanie do Sądu wniosków w sprawie orzeczenia o zastosowanie wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,*
 - *udział w postępowaniu sądowym,*
 - *wydawanie opinii o zgodności z uchwałami Rady Gminy w Lubiszynie lokalizacji i limicie punktów sprzedaży alkoholu, zgodnie z art. 18 ust. 8 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,*
 - *współudział w kontrolowaniu przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń zgodnie z zapisami ustawy.*

W roku 2018 GOPS przyznał świadczenia 47 rodzinom z problemem alkoholowym, a w 2019 r. było to – odpowiednio – 42 rodziny. Łączna kwota świadczeń wyniosła w 2019 r. 84,637 tys. PLN. Była to kwota porównywalna z rokiem 2018. Ze środków będących w dyspozycji GKRPA sfinansowano pracę **streetworkera**, zaangażowanego przez kolejny rok w Gminie do skutecznego wsparcia osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin. Indywidualnym wsparciem zostało objętych **9 osób i ich rodziny**.

Tabela 20. Liczba osób zgłoszonych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubiszynie w 2019 roku

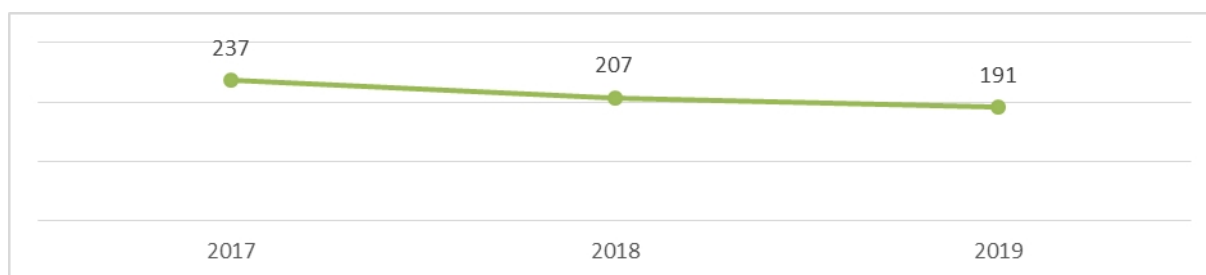
Źródło: Dane GOPS Lubiszyn, opracowanie własne

7. Wsparcie osób z problem ubóstwa

Diagnozy w zakresie poziomu ubóstwa dokonano na podstawie danych statystycznych dotyczących liczby beneficjentów pomocy społecznej oraz przyznanych świadczeń z pomocy społecznej. Ich zakres umożliwił zarówno opis stanu najbardziej aktualnego, jak również porównanie dynamiki zachodzących procesów poprzez zestawienie dokonujących się zmian na przestrzeni lat.

W latach 2017-2019 ubóstwo było najczęstszym powodem wspierania rodzin w gminie Lubiszyn. W roku 2017 takich rodzin było 237, a w 2019 - odpowiednio 191.

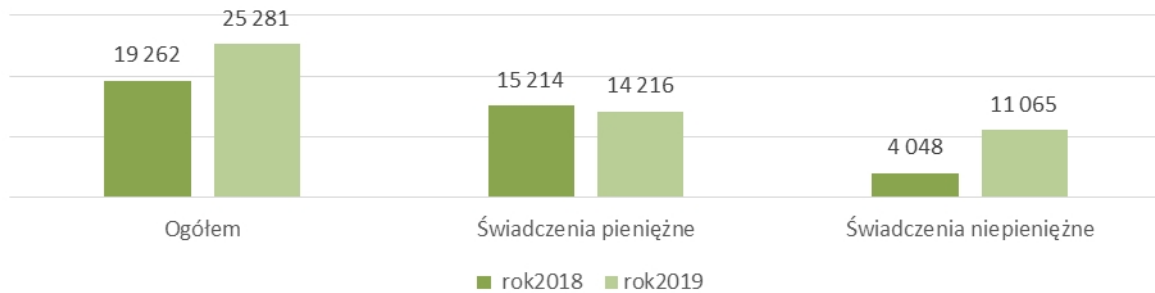
Wykres 31. Liczba rodzin w gminie Lubiszyn objętych wsparciem z powodu ubóstwa

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za lata 2018, 2019: GOPS w Lubiszynie

Z powodu ubóstwa w roku 2019 udzielono mieszkańcom gminy ponad 25 tys. świadczeń (w tym ponad 14 tys. świadczeń pieniężnych). Rok wcześniej liczba wszystkich udzielonych świadczeń była o 6 tys. niższa (w grupie przyznanych świadczeń ogółem dominowały świadczenia pieniężne).

Wykres 32. Liczba udzielonych świadczeń z powodu ubóstwa

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za lata 2018, 2019: GOPS w Lubiszynie

W 2018 r. Rada Gminy Lubiszyn przyjęła **Wieloletni program osłonowy w zakresie dożywiania zgodnie z wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023**¹⁵.

Program, realizowany przez GOPS, zapewnia pomoc zarówno osobom starszym, niepełnosprawnym, o niskich dochodach, jak i dzieciom, które wychowują się w rodzinach znajdujących się trudnej sytuacji materialnej.

Celem programu jest również zapewnienie wsparcia finansowego organom prowadzącym publiczne szkoły podstawowe w organizacji stołówek oraz miejsc spożywania posiłków w szkołach.

W ramach Programu przewidziane zostały 3 moduły:

- 1) *moduł dla dzieci i młodzieży,*
- 2) *moduł dla osób dorosłych,*
- 3) *moduł organizacji stołówek oraz miejsc spożywania posiłków w szkołach.*

Ubóstwo rodzin łączy się z problemem niedożywiania dzieci i uczniów. Wobec tego objęcie dzieci i uczniów zgłaszających chęć korzystania z posiłku powyższą formą opieki, pozwoliło na zabezpieczenie ich podstawowych potrzeb życiowych.

W ramach programu pomocy państwa w zakresie dożywiania zrealizowano:

- *świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności- wystawiono 398 decyzji (484 w 2018 r.), wypłacono 1763 świadczeń (2267 w 2018 r.) na łączną kwotę 183.750,00 PLN (224 900,00 PLN w 2018 r.);*
- *świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych – 71 decyzji (259 w 2018 r.), wypłacono świadczenia na łączną kwotę 15 834,00 PLN (46 359,68 PLN w 2018 r.).*

Z tej formy pomocy skorzystały 32 rodziny;

- *pokryto koszty posiłku w szkole dla 160 uczniów (204 w 2018 r.) na kwotę 110 416,00 PLN (127 453,20 PLN w 2018 r.).*

Wartość przeznaczonych środków w rozdziale 85230 Pomoc w zakresie dożywiania wykonano w kwocie - 310 000,00 PLN.

Liczba osób objętych pomocą w postaci świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub

żywności w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” w roku 2019 wyniosła 468 osób, tj. o 186 osób mniej niż w roku poprzednim.

Tabela 21. Liczba osób i kwota świadczeń wydatkowanych na zasiłek celowy przyznany w ramach programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu”

Rok	2018	2019
Liczba osób	654	468
Kwota świadczeń w PLN	224 900	183 750

Źródło: Raport o stanie gminy Lubiszyn za rok 2019.

VI. Diagnoza problemów społecznych w świetle przeprowadzonych badań mieszkańców gminy

1. Badania ankietowe mieszkańców

Badanie ankietowe zrealizowano w związku z tworzeniem Strategii Rozwoju Gminy oraz na potrzeby Strategii Problemów Społecznych. Respondentami byli mieszkańcy Gminy (135 osób). Ankieta zawierała 22 pytania. W celu uzyskania trafniejszego pomiaru wyników ankiety zestawiono je na skali (średniej ważonej)¹⁶. Pozwoliło to uzyskać wyraźną hierarchię najpoważniejszych problemów, które powinny stanowić priorytety z strategii.

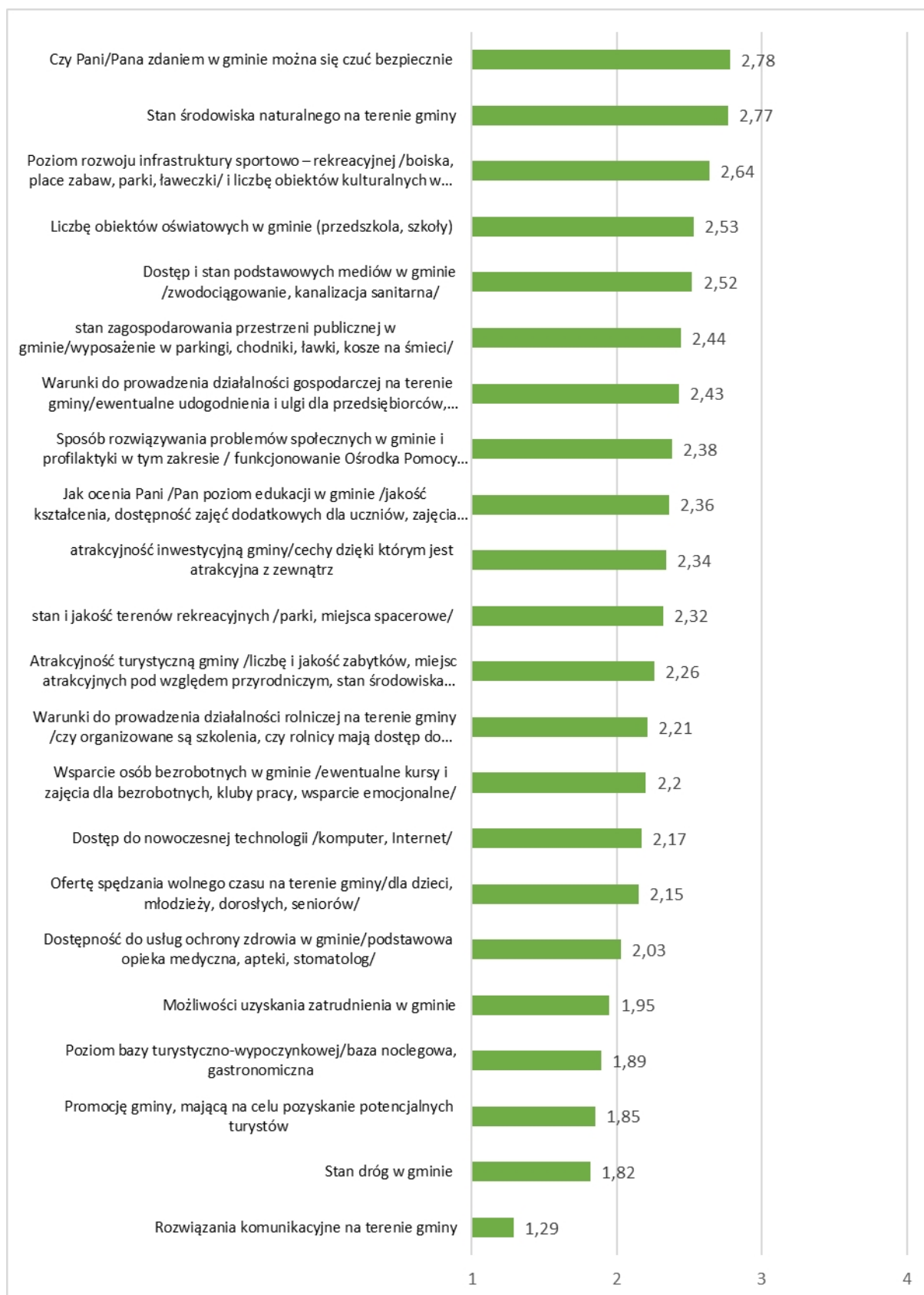
Najniżej zostały ocenione rozwiązania komunikacyjne na terenie gminy (ocena zła). Poniżej oceny dostatecznej znalazły się również takie elementy, jak:

- *Stan dróg w gminie;*
- *Promocja gminy, mająca na celu pozyskanie potencjalnych turystów;*
- *Poziom bazy turystyczno-wypoczynkowej/baza noclegowa, gastronomiczna;*
- *Możliwości uzyskania zatrudnienia w gminie.*

Pozostałe badane elementy uzyskały ocenę dostateczną, przy czym blisko oceny dobrej znalazły się:

- *Stan środowiska naturalnego;*
- *Bezpieczeństwo w gminie.*

Wykres 33. Skala problemów gminy w świetle badań mieszkańców gminy

Skala ocen: 1 – zła, 2 – dostateczna, 3 – dobra – 4 bardzo dobra.

Źródło: Opracowanie własne

Na podstawie badania zestawiono:

- *Aspekty do pilnej poprawy;*
- *Największe problemy związane z jakością życia w gminie.*

Tabela 22. Aspekty do pilnej poprawy i największe problemy związane, z jakością życia w gminie

Aspekty do pilnej poprawy	Największe problemy związane, z jakością życia w gminie
Połączenia komunikacyjne	Promocja gminy
Ścieżki rowerowe	Budowa i modernizacja świetlic wiejskich
Jakość dróg	Słaby rozwój turystyki
Rozwój przedsiębiorczości	Zły stan dróg, brak chodników
Brak żłobka	Brak ścieżek rowerowych
Za mało przedszkoli	Brak instytucji kultury, GOK
Brak instytucji kultury, GOK	Brak otwarcia na pomysły mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania ankietowego mieszkańców

2. Główne wnioski z badania ankietowego problemu uzależnień wśród młodzieży szkolnej

Na zlecenie Urzędu Gminy w Lubiszynie w grudniu 2020 roku zostało zrealizowane badanie mające na celu zdiagnozowanie problemów dotyczących nadużywania alkoholu, niktynizmu i zażywania narkotyków wśród młodzieży uczęszczającej do klas VI - VIII szkół podstawowych na terenie Gminy Lubiszyn. Wyniki badań posłużą władzom gminy do zweryfikowania problemu, poznania skali zagrożenia oraz do dostosowania strategii działań profilaktycznych. W badaniu wzięło udział 82 uczniów (tabela poniżej).

Tabela 23. Charakterystyka uczniów z badania ankietowego problemu uzależnień wśród młodzieży szkolnej

	N	%
Klasa		
szósta	24	29,3%
siódma	19	23,2%
ósmą	39	47,6%
ogółem	82	100,0%
Płeć		
dziewczyna	44	53,7%
chłopak	38	46,3%
ogółem	82	100,0%

Źródło: Diagnoza używania substancji psychoaktywnych wśród młodzieży klas VI-VIII szkół podstawowych na terenie Gminy Lubiszyn

Główne wnioski z badania są następujące:

- 1) *Zdecydowana większość badanych uczniów nigdy nie widziała swojej koleżanki lub kolegi z klasy w stanie upojenia alkoholowego.*
- 2) *Dominująca grupa ankietowanych uczniów, zarówno w grupie dziewcząt i chłopców, uważa, że spożywanie alkoholu przez osoby w wieku szkolnym jest niedozwolone.*
- 3) *Prawie co czwarty uczeń uważa, że picie alkoholu przez młodzież szkolną spotyka się ze zdecydowaną dezaprobatą otoczenia rówieśniczego; a co piąty uważa, że picie alkoholu przez młodzież szkolną spotyka się z reguły z negatywną oceną rówieśniczą.*
- 4) *Najczęściej wskazywaną przyczyną sięgania po alkohol przez młodzież szkolną była chęć/potrzeba zaimponowania osobie/osobom trzecim. Wśród okoliczności picia wymieniane były także kolejno: chęć przypodobania się kolegom; ciekawość; wyobrażenie, że alkohol zapewnia dobrą zabawę i poprawia humor; ucieczka od problemów; wzrost poczucia pewności siebie; nuda. Blisko co czwarty badany uczeń przyznał, że nie wie dokładnie, z jakiego powodu młodzież szkolna sięga po alkohol.*
- 5) *W temacie dotyczącym palenia papierosów przez młodzież uczącą się, przeważająca większość badanych uczniów, zarówno w grupie dziewcząt jak i chłopców, uważa, że palenie papierosów przez osoby w wieku szkolnym jest zdecydowanie niedozwolone lub raczej niedozwolone.*
- 6) *Blisko co trzeci uczeń zaprzeczył, by jego rówieśnicy palili papierosy choćby nieregularnie. Zbliżona grupa ankietowanych uczniów twierdzi, że nieliczni nastolatki z ich otoczenia popalają okazjonalnie.*
- 7) *Połowa badanych uczniów (porównywalnie chłopcy i dziewczęta) zaprzeczyła, że ich rówieśnicy palili papierosy nałogowo. Blisko 27% ankietowanych uczniów wskazało, że w ogóle nie posiada w tym temacie wiedzy.*
- 8) *W temacie dotyczącym zażywania narkotyków, tylko niewielki procent badanych uczniów (3,7%, wyłącznie chłopcy) przyznało, że było świadkami sytuacji, w której osoby z ich otoczenia zażywały substancje psychoaktywne. Budujący jest fakt, że zdecydowana większość badanych uczniów (zarówno dziewcząt jak i chłopców) jest negatywnie nastawiona do narkotyków: 68,4 % osób uważa, że nie należy ich w ogóle próbować, natomiast 14,6 % ankietowanych twierdzi, że w kwestii narkotyków trzeba zachować szczególną ostrożność, ponieważ są to substancje uzależniające.*
- 9) *Podkreślić należy, że badani uczniowie w większości (ok. 44%) nie pamiętają czy brali udział w jakichkolwiek zajęciach profilaktycznych, a ok. 32% ankietowanych zdecydowanie zaprzeczyło, że brało w nich kiedykolwiek udział. Tylko co czwarty uczeń deklaruje, że wziął udział w zajęciach, mających na celu podwyższenie wiedzy na temat zagrożeń wiążących się z zażywaniem środków psychoaktywnych.*

10) Badana młodzież wskazuje przy tym, że najbardziej przemawiającą do nich formą zajęć profilaktycznych byłyby spotkania i rozmowy z osobami, którym udało się przezwyciężyć nałóg (34,1%, przewaga wskazań w grupie dziewcząt) oraz pogadanki z wychowawcą¹⁷.

V. Kierunki rozwiązywania problemów społecznych

Na podstawie obowiązujących lub opracowywanych programów oraz w wyniku prac zespołów roboczych ds. opracowania Strategii, w odniesieniu do każdej z dziedzin planowania strategicznego przeprowadzono analizy diagnostyczne, w skład których obok opisanych w poprzednim rozdziale badań mieszkańców gminy wchodzi także analiza SWOT.

1. Analiza SWOT

Mocne strony gminy	Słabe strony gminy
<ol style="list-style-type: none">1) Wykwalifikowana kadra pracowników pomocy społecznej;2) Zaangażowanie pracowników GOPS;3) Dobra współpraca z różnymi instytucjami i podmiotami realizującymi zadania z zakresu pomocy społecznej;4) Dostęp do pomocy i wsparcia dla osób uzależnionych i doznających przemocy w rodzinie dzięki funkcjonowaniu Punktu Konsultacyjnego;5) Możliwość samorealizacji osób starszych w różnych organizacjach i stowarzyszeniach,6) Funkcjonowanie na terenie gminy dwóch Klubów Seniora” Senior +”;7) Środowisko naturalne, przyroda;8) Bliskość aglomeracji gorzowskiej;9) Bliskość granicy z Republiką Federalną Niemiec;10) Dodatnie saldo migracji;11) Dobrze działający Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;12) Wydarzenia sportowe i kulturalne.	<ol style="list-style-type: none">1) Bierna postawa świadczeniobiorców w rozwiązywaniu problemów życiowych;2) Znaczna liczba bezrobotnych bez prawa do zasiłku;3) Niska aktywność zawodowa mieszkańców (tzw. bezrobocie ukryte);4) Zły stan dróg;5) Mała liczba połączeń autobusowych z Gorzowem Wielkopolskim;6) Niska konkurencyjność usług na lokalnym rynku;7) Duże obciążenie zawodowe pracowników pomocy społecznej;8) Słaby dostęp do usług specjalistycznych opieki zdrowotnej.

Szanse	Zagrożenia
<ol style="list-style-type: none"> 1) Środki z UE; 2) Tworzenie i realizacja programów aktywizujących i integrujących społeczność lokalną; 3) Agroturystyka, ekoturystyka; 4) Rozwój małej przedsiębiorczości; 5) Oferta różnych form spędzania czasu wolnego uwzględniająca potrzeby wszystkich mieszkańców gminy; 6) Wzrost aktywności i integracji osób starszych; 7) Wykorzystanie korzystnego położenia komunikacyjnego; 8) Otwarcie władz gminy na głosy mieszkańców; 9) Racjonalne i odpowiedzialne podejście młodzieży do problemu zażywania środków odurzających. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Niski przyrost naturalny, 2) Starzenie się społeczeństwa, 3) Brak inicjatywy społecznej, 4) Bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu problemów życiowych; 5) Długotrwałe uzależnienie rodzin od pomocy społecznej, 6) Wypalenie zawodowe pracowników działających w sferze pomocy społecznej; 7) Migracja osób młodych z obszarów wiejskich do miast; 8) Skutki społeczno-gospodarcze pandemii SARS CoV2.

VI. Misja i cele strategiczne

Misja strategii pokazuje ogólny kierunek podejmowanych działań. Strategiczna misja wspólnoty samorządowej Gminy Lubiszyn została sformułowana w Strategii Rozwoju Gminy i brzmi: **Wspólna energia – wspólnota pomysłów**. Poniżej przedstawiono wizję strategiczną Gminy wraz z celami strategicznymi w zakresie rozwiązywania problemów społecznych.

Celem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest wyznaczenie priorytetowych działań w zakresie przeciwdziałania określonym problemom społecznym. Na podstawie diagnozy sytuacji demograficznej, analizy lokalnych dokumentów programowych, danych wynikających ze specyfiki gminy oraz wyników badań przeprowadzonych wśród mieszkańców wskazano grupę najważniejszych problemów społecznych w gminie.

Cel strategiczny I. Poprawa jakości życia mieszkańców

Cele operacyjne	A. Rozwój infrastruktury technicznej służącej zaspokojeniu potrzeb mieszkańców B. Niwelowanie skutków ubóstwa C. Poprawa dostępności usług
Kierunki działań do celów operacyjnych	<ol style="list-style-type: none">1. Realizacja Programu Rewitalizacji Gminy Lubiszyn (w tym: działań dotyczących poprawy warunków otoczenia mieszkalnego, rozwój budowy ścieżek rowerowych, rewitalizacja i termomodernizacja budynków wielorodzinnych)2. Partycypacja w działaniach na rzecz poprawy stanu dróg i chodników w Gminie3. Rozwój infrastruktury komunikacyjnej i turystycznej4. Udzielanie przez OPS pomocy finansowej i niematerialnej dla osób i rodzin pozostających w trudnej sytuacji materialno-bytowej5. Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w celu aktywizacji zawodowej osób pozostających bez zatrudnienia, podnoszenia kwalifikacji oraz przekwalifikowania, a także edukacja w zakresie zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej6. Rozwój działalności Klubu Integracji Społecznej7. Rozwój współpracy w obszarze kultury pomiędzy publicznymi instytucjami kultury i organizacjami pozarządowymi (nacisk na prowadzenie konsultacji społecznych mających na celu poznanie oczekiwań społecznych, urozmaicenie lokalnego życia kulturalnego)8. Wsparcie działalności organizacji pozarządowych w zakresie organizacji imprez kulturalno-sportowych, w tym promowanie współpracy międzysektorowej, inicjowanie tworzenia mechanizmów wspierających działania wspólne

	(np. warsztaty dla organizacji pokazujące korzyści z kooperacji, konkursy promujące działania wspólne) 9. Rozwój form opieki dla dzieci do lat 3
Czas realizacji	Lata: 2021 - 2028
Realizatorzy	Wójt Gminy, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe
Prognozowane zmiany	Zrealizowanie zadań wyznaczonych w Programie Rewitalizacji Bardziej przyjazne otoczenie miejsc zamieszkania Poprawa walorów turystycznych Gminy Poprawa warunków ekonomicznych osób zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i poszukujących pracy

Wskaźniki	Liczba oddanych do użytku ścieżek rowerowych/innych miejsc rekreacji/ zrealizowanych działań dotyczących poprawy warunków otoczenia mieszkalnego Liczba osób/rodzin korzystających z pomocy społecznej Wielkość stopy bezrobocia Liczba osób bezrobotnych w gminie objętych przez PUP różnymi formami wsparcia Liczba wspartych inicjatyw na rzecz organizacji pozarządowych oraz rozwoju współpracy międzysektorowej Liczba utworzonych miejsc w żłobkach
------------------	---

Cel strategiczny II. Budowa systemu wsparcia rodziny

Cele operacyjne	A. Wsparcie kompetencji opiekuńczo – wychowawczych B. Przeciwdziałanie uzależnieniom C. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie
Kierunki działań do celów operacyjnych	1. Warsztaty umiejętności wychowawczych dla rodziców 2. Poradnictwo i edukacja 3. Wsparcie asystenta rodziny 4. Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii 5. Działalność GKRPA 6. Dyżury psychologa w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym 7. Działalność streetworkera 8. Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie 9. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego 10. Szkolenia dla kadr zajmujących się pomaganiem rodzinom 11. Edukacja społeczna w zakresie uzależnień i przemocy domowej (konferencje, kampanie społeczne) 12. Współpraca z podmiotami realizującymi zadania na rzecz rodziny
Czas realizacji	Lata: 2021 - 2028
Realizatorzy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, szkoły, przedszkola,

	Zespół Interdyscyplinarny, GKRPA, Punkt Konsultacyjno-Informacyjny, organizacje pozarządowe
Prognozowane zmiany	Stworzenie bezpiecznych warunków dla pozostania dzieci w rodzinach biologicznych Ochrona osób doznających przemocy Wsparcie członków rodzin osoby uzależnionej Poprawa bezpieczeństwa w rodzinach Minimalizowanie skutków uzależnień i przemocy Pomoc w organizacji leczenia odwykowego
Wskaźniki	Liczba edycji warsztatów dla rodziców Liczba osób uczestniczących w warsztatach Liczba porad, spotkań edukacyjnych realizowanych przez placówki oświatowe Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny Liczba osób zgłoszonych do GKRPA w związku z nadużywaniem alkoholu/narkotyków Liczba osób korzystających ze wsparcia w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym Liczba osób/rodzin objętych wsparciem streetworkera Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” Liczba osób uczestniczących w szkoleniach dotyczących rodziny, uzależnień, przemocy domowej Liczba przeprowadzonych kampanii społecznych

Cel strategiczny III. Rozwijanie systemu wsparcia i aktywizacji osób starszych i osób z niepełnosprawnościami

Cele operacyjne	A. Aktywizacja społeczna i zawodowa B. Wysoki poziom usług dedykowanych seniorom i osobom z niepełnosprawnościami
Kierunki działań do celów operacyjnych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wsparcie działalności Klubów Seniora 2. Organizacja spotkań/impresz/wydarzeń w celu integracji osób z niepełnosprawnościami i osób zdrowych 3. Realizacja projektów na rzecz osób w wieku senioralnym i osób z niepełnosprawnościami 4. Pomoc w skompletowaniu dokumentów w celu ustalenia stopnia niepełnosprawności, prawa do renty/ emerytury, świadczenia uzupełniającego, itp. 5. Monitorowanie sytuacji osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin 6. Udzielanie wsparcia w formie pomocy finansowej, rzeczowej i /lub usługowej 7. Poradnictwo i praca socjalna 8. Działania na rzecz ochrony przed wyłudzeniami 9. Współpraca z podmiotami działającymi na rzecz seniorów i osób z niepełnosprawnościami 10. Zapewnienie dostępności dla osób z niepełnosprawnościami
Czas realizacji	Lata: 2021 - 2028

Realizatorzy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Sołectwa, organizacje pozarządowe, instytucje kultury, Kluby Seniora, Rada Gminy, Urząd Gminy
Prognozowane zmiany	Zachowanie lepszej kondycji psychicznej i fizycznej przez seniorów i osoby z niepełnosprawnościami Przełamywanie stereotypów i uprzedzeń Podtrzymanie relacji sąsiedzkich Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa seniorów
Wskaźniki	Liczba członków Klubu Seniora Liczba zorganizowanych imprez/spotkań Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych /specjalistycznych usług opiekuńczych/ specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi Liczba osób z niepełnosprawnością/seniorów korzystających z poradnictwa Liczba zrealizowanych projektów Pozytywny raport z dostępności

Cel strategiczny IV. Zapewnienie dzieciom i młodzieży właściwych warunków do życia i rozwoju

Cele operacyjne	<p>A. Dbalność o zdrowie dzieci i młodzieży B. Zwiększenie dostępności wsparcia dla dzieci i młodzieży C. Promowanie aktywności uczniów ukierunkowanej na rozwijanie talentów, poczucia odpowiedzialności i pogłębianie wiedzy</p>
Kierunki działań do celów operacyjnych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Realizacja programów profilaktycznych na rzecz wzmocnienia umiejętności społecznych, edukacji prozdrowotnej, przeciwdziałania uzależnieniom, itp. 2. Monitorowanie sytuacji zdrowotnej uczniów 3. Rozwój placówek wsparcia dziennego i pomocy psychologiczno-pedagogicznej 4. Projekty edukacyjne nakierowane na podnoszenie kompetencji dzieci i młodzieży uczącej się w szkole podstawowej związane z wyrównywaniem szans.ca 5. Rozwój sprawności populacji dzieci poprzez aktywne uczestnictwo w sporcie – promowanie uczestnictwa w klubach sportowych 6. Rozwój oferty zajęć pozalekcyjnych 7. Organizacja i współpraca z podmiotami organizującymi zajęcia kulturalne, artystyczne oraz w zakresie zdrowia publicznego, w tym promowanie współpracy międzysektorowej, inicjowanie tworzenia mechanizmów wspierających działania wspólne (warsztaty dla organizacji pokazujące korzyści z kooperacji, konkursy promujące działania wspólne) 8. Angażowanie uczniów do działań w ramach wolontariatu, pomocy koleżeńskiej, wzmacniających poczucie tożsamości lokalnej i regionalnej, integracji międzypokoleniowej

Czas realizacji	Lata: 2021 - 2028
Realizatorzy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Biblioteka, jednostki oświatowe, Sołectwa, organizacje pozarządowe, świetlice, instytucje kultury, Kluby Seniora, Kluby Sportowe, Rada Gminy, Urząd Gminy
Prognozowane zmiany	Zachowanie lepszej kondycji psychicznej i fizycznej dzieci i młodzieży Wzrost poziomu wykształcenia mieszkańców Gminy Integracja społeczna, międzypokoleniowa Poprawa sytuacji zdrowotnej dzieci i młodzieży
Wskaźniki	Liczba zrealizowanych programów profilaktycznych Liczba dzieci i młodzieży uczęszczających na zajęcia świetlicowe Liczba dzieci objętych pomocą psychologiczno-pedagogiczną Liczba dzieci objętych pomocą w formie posiłku Liczba dzieci, na które przyznano stypendia i zasiłki szkolne Liczba uczniów kontynuujących naukę w szkołach średnich Liczba uczniów wyróżnionych stypendium Wójta za wyniki w nauce lub szczególne osiągnięcia Liczba zorganizowanych imprez/spotkań Liczba uczniów zaangażowanych w wolontariat lub pomoc koleżeńską

VII. Ramy finansowe

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Lubiszyn na lata 2021-2028 finansowana będzie ze środków własnych Gminy pozostających w dyspozycji gminnych jednostek zobowiązanych do realizacji zaplanowanych zadań oraz środków z funduszy zewnętrznych, w tym rządowych, pozarządowych, programów celowych i funduszy unijnych.

VIII. System wdrażania, monitoringu i ewaluacji Strategii

Wdrażanie Strategii odbywać się będzie poprzez realizację, przez wskazane gminne jednostki i podmioty, statutowych zadań i kompetencji w ramach zaplanowanych kierunków działań. Realizacja celów Strategii wymagać będzie ścisłej współpracy z jednostkami samorządu powiatowego (Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowym Zespołem ds. Orzekania o Niepełnosprawności, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Policją itp.). Rolę koordynatora merytorycznego procesu wdrażania pełnić będzie Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubiszynie.

Monitoring realizowany będzie poprzez coroczne zebranie sprawozdań z wykonanych zadań i inicjatyw od podmiotów zaangażowanych w realizację Strategii. Monitorowane będą obszary wyznaczone poprzez wskaźniki. Co roku sporządzony zostanie Raport z realizacji zaplanowanych zadań.

Rekomenduje się przeprowadzenie zewnętrznej ewaluacji na zakończenie okresu realizacji Strategii, która pozwoli wyciągnąć wnioski w zakresie:

- *skuteczności (czy zmierzone cele zostały osiągnięte i w jakim stopniu);*
- *efektywności (proporcji nakładów ludzkich, finansowych i rzeczowych do osiągniętych rezultatów);*
- *trafności (czy dobór kierunków działania i zadań przyczynił się do realizacji celów strategicznych).*

IX. Ocena ryzyka

Dokument Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych poddany został analizie pod kątem zgodności przyjętych postanowień i sposobu ich realizacji. Kluczową okolicznością jest fakt wyznaczenia przez Strategię celów, wskazania działań dla poszczególnych obszarów wsparcia i interwencji, określenia wskaźników stopnia ich realizacji oraz szeroko zakrojony zakres konsultacji tego dokumentu dla wyeliminowania ryzyka sprzeczności z innymi strategicznymi ustaleniami i opracowaniami. Ponadto przyjęcie tego dokumentu istotnie ograniczy ryzyko planowania zadań budżetowych w sferze społecznej bez uwzględnienia rzeczywiście zdiagnozowanych problemów i potrzeb. Analiza taka przeprowadzana będzie także okresowo z wykorzystaniem danych z monitoringu, a ewentualne stwierdzone ryzyko, w szczególności wynikające ze zmiany zewnętrznych okoliczności i zdarzeń mających wpływ na realizację wyznaczonych celów i zadań na podstawie tego monitoringu i ewaluacji, będą mogły być identyfikowane i ograniczane poprzez dopuszczalną aktualizację.

Podsumowanie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Lubiszyn na lata 2021 - 2028 jest dokumentem samorządu gminnego, długofalowym scenariuszem rozwoju gminy w obszarze lokalnej polityki społecznej i rozwiązywania problemów społecznych. W swojej koncepcji zakłada cele i kierunki działań, które będą realizowały wizję rozwoju społecznego Gminy Lubiszyn przyczyniając się do poprawy jakości życia jej mieszkańców.

Strategia nie tylko wyznacza kierunek, w którym należy zintensyfikować podejmowane działania, ale także wskazuje podmioty, które odpowiadają i przyczyniają się do jej realizacji – to m.in. przedstawiciele władz samorządowych gminy, urzędnicy samorządowi, przedstawiciele pomocy społecznej, oświaty, instytucji kultury, ochrony zdrowia, reprezentanci sfery biznesu, lokalnych organizacji pozarządowych i przedstawiciele instytucji użyteczności publicznej. Dzięki temu Strategia jest narzędziem współpracy pomiędzy samorządem gminnym, a partnerami prywatnymi i pozarządowymi w realizacji założonej wizji.

Warto pamiętać przy tym, iż założenia Strategii, mające charakter długofalowy, podlegać mogą modyfikacjom i aktualizacji, w zależności od zmian zachodzących w życiu społecznym oraz zdiagnozowanych istotnych potrzeb społeczności lokalnej, które wymagają zaspokojenia

Bibliografia

1. Informacja na temat działalności PUP w Gorzowie Wlkp. za okres I-XII 2019 r. (stan na 31.12.2019).
2. Ocena Zasobów Pomocy Społecznej w gminie Lubiszyn za lata 2017, 2018 i 2019.
3. Oniszczyk J., Współczesne państwo w teorii i praktyce. Wybrane elementy.
4. Poradnik NGO: <https://poradnik.ngo.pl/>
5. Portal Polska w Liczbach: www.polskawliczbach.pl/gmina_Lubiszyn.
6. Portal Polska w Liczbach: www.polskawliczbach.pl/powiat_gorzowski.
7. Raport o stanie Gminy Lubiszyn 2019 rok.
8. Staręga-Piasek J., Metodologia strategicznego rozwiązywania problemów społecznych, Warszawa 2013.
9. Statystyczne Vademecum Samorządowca 2019.
10. Strona gminy Lubiszyn: www.lubiszyn.pl.

Spis tabel wykresów i rysunków

Tabela 1. Gminy powiatu gorzowskiego.....	11
Tabela 2. Przyrost naturalny w Gminie Lubiszyn.....	15
Tabela 3. Pracujący w Gminie Lubiszyn w latach 2009-2019.....	16
Tabela 4. Stopa bezrobocia rejestrowanego w Gminie Lubiszyn w latach 2009-2019.....	17
Tabela 5. Dane dotyczące systemu oświaty na terenie gminy Lubiszyn.....	18
Tabela 6. Wykaz głównych imprez kulturalnych w gminie Lubiszyn.....	21
Tabela 7. Powody udzielania pomocy przez GOPS w Lubiszynie.....	26
Tabela 8. Główne powody przyznania świadczeń w roku 2019.....	26
Tabela 9. Liczba osób objętych zasiłkiem stałym w latach 2017-2019 i wydatkowane kwoty.....	28
Tabela 10. Liczba osób objętych zasiłkiem okresowym w latach 2017-2019 i wydatkowane kwoty.....	28
Tabela 11. Liczba rodzin, świadczeń i kwot wydatkowanych na świadczenia alimentacyjne w latach 2017-2019.....	30
Tabela 12. Liczba oraz kwota świadczeń wychowawczych Rodzina 500 Plus na przestrzeni lat 2017-2019.....	31
Tabela 13. Liczba i rodzaje świadczeń, z których korzystały poszczególne typy rodzin ze względu na liczbę dzieci w 2019 roku.....	32
Tabela 14. Działania związane w realizacją ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.....	32
Tabela 15. Świadczenia opiekuńcze w gminie Lubiszyn w Latach 2017-2019.....	33
Tabela 16. Liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty w latach 2019-2020.....	39
Tabela 17. Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie.....	40
Tabela 18. Liczba złożonych zawiadomień do Prokuratury Rejonowej o możliwości popełnienia przestępstwa w związku z przemocą domową.....	41
Tabela 19. Ilość posiedzeń grup roboczych w latach 2019-2020.....	42
Tabela 20. Liczba osób zgłoszonych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubiszynie w 2019 roku.....	46
Tabela 21. Liczba osób i kwota świadczeń wydatkowanych na zasiłek celowy przyznany w ramach programu wieloletniego „Posiłek w Szkole i w Domu”.....	48
Tabela 22. Aspekty do pilnej poprawy i największe problemy związane, z jakością życia w gminie.....	51
Tabela 23. Charakterystyka uczniów z badania ankietowego problemu uzależnień wśród młodzieży szkolnej.....	51
Tabela 24. Rozkłady procentowe odpowiedzi mieszkańców na pytania ankiety.....	67
Wykres 1. Populacja gminy Lubiszyn.....	12
Wykres 2. Struktura wiekowa mieszkańców.....	13
Wykres 3. Trend zmiany demograficznej w gminie.....	13
Wykres 4. Saldo migracji na pobyt stały w Gminie Lubiszyn.....	14
Wykres 5. Pracujący wg sektorów ekonomicznych w Gminie Lubiszyn w latach 2006-2018.....	17
Wykres 6. Struktura wykształcenia mieszkańców gminy oraz województwa lubuskiego.....	19
Wykres 7. Liczba mieszkań w latach 1995-2018.....	20
Wykres 8. Liczba mieszkań w gminie.....	20
Wykres 9. Księgozbiór i czytelnicy biblioteki (wraz z filiami) w latach 2008-2019.....	22
Wykres 10. Przestępstwa stwierdzone w Gminie Lubiszyn w latach 2012-2019.....	24
Wykres 11. Główne powody przyznania świadczeń w latach 2018 i 2019.....	27
Wykres 12. Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na podstawie wydanych.....	

decyzji administracyjnych przez GOPS.....	27
Wykres 13. Liczba osób objętych różnymi formami wsparcia ze strony GOPS w Lubiszynie w roku 2019.....	28
Wykres 14. Liczba osób, którym udzielono wsparcia w formie zasiłków stałych i okresowych.....	28
Wykres 15. Wysokość środków Gminy Lubiszyn przeznaczanych na zadania GOPS (PLN).....	29
Wykres 16. Średnia liczba rodzin korzystających ze świadczeń wychowawczych.....	30
Wykres 17. Liczba rodzin objętych świadczeniem alimentacyjnym.....	31
Wykres 18. Liczba rodzin, którym udzielono wsparcia w postaci świadczenia wychowawczego Rodzina 500 Plus w latach 2018-2019.....	31
Wykres 19. Liczba świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w podziale na liczbę rodzin w rodzinie w 2019 r.....	32
Wykres 20. Liczba osób z niepełnosprawnością, którym udzielono wsparcia w formie świadczeń z pomocy społecznej w latach 2017-2019.....	33
Wykres 21. Liczba mieszkańców gminy objętych świadczeniami opiekuńczymi.....	34
Wykres 22. Zakres usług opiekuńczych i liczba opiekunów.....	34
Wykres 23. Liczba seniorów objętych wsparciem w latach 2018-2019.....	35
Wykres 24. Stopa bezrobocia rejestrowanego w gminie Lubiszyn.....	36
Wykres 25. Bezrobotni długotrwale i bezrobotni bez prawa do zasiłku w gminie Lubiszyn.....	36
Wykres 26. Częstość udzielania pomocy rodzinom z powodu bezrobocia.....	37
Wykres 27. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej.....	37
Wykres 28. Zamknięte procedury „Niebieskiej Karty” w latach 2017- 2019.....	38
Wykres 29. Liczba rodzin z problemem alkoholowym, które zostały objęte wsparciem w latach 2018-2019.....	43
Wykres 30. Liczba osób zgłoszonych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubiszynie w 2019 roku.....	43
Wykres 31. Liczba rodzin w gminie Lubiszyn objętych wsparciem z powodu ubóstwa.....	46
Wykres 32. Liczba udzielonych świadczeń z powodu ubóstwa.....	47
Wykres 33. Skala problemów gminy w świetle badań mieszkańców gminy.....	50
Rysunek 1. Gminy powiatu gorzowskiego.....	10
Rysunek 2. Powiaty województwa lubuskiego.....	11
Rysunek 3. Schemat organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubiszynie.....	25

Tabela 24. Rozkłady procentowe odpowiedzi mieszkańców na pytania ankiety

	Bardzo dobrze	Dobrze	Dostatecznie	Źle
Jak ocenia Pani / Pan dostęp i stan podstawowych mediów w gminie /zwodociągowanie, kanalizacja sanitarna/?	12,0%	41,6%	32,8%	13,6%
Jak ocenia Pani / Pan rozwiązania komunikacyjne na terenie gminy?	0,0%	14,5%	0,0%	85,5%
Jak ocenia Pani / Pan stan dróg w gminie?	2,3%	13,8%	46,9%	36,9%
Jak ocenia Pani / Pan dostęp do nowoczesnej technologii /komputer, Internet?	2,4%	37,0%	35,4%	25,2%
Jak ocenia Pani / Pan warunki do prowadzenia działalności gospodarczej na terenie gminy/ewentualne udogodnienia i ulgi dla przedsiębiorców, dostęp do informacji na temat zakładania własnej działalności?	5,5%	46,4%	33,6%	14,5%
Jak ocenia Pani / Pan warunki do prowadzenia działalności rolniczej na terenie gminy /czy organizowane są szkolenia, czy rolnicy mają dostęp do informacji na temat specjalizacji lub zmiany profilu upraw?	6,1%	31,3%	40,4%	22,2%
Jak ocenia Pani / Pan atrakcyjność inwestycyjną gminy/cechy, dzięki którym jest atrakcyjna z zewnątrz?	6,7%	38,1%	38,1%	17,2%
Jak ocenia Pani/Pan stan i jakość terenów rekreacyjnych /parki, miejsca spacerowe/?	9,4%	34,6%	34,6%	21,3%
Jak ocenia Pani/Pan stan zagospodarowania przestrzeni publicznej w gminie/wyposażenie w parkingi, chodniki, ławki, kosze na śmieci/?	11,2%	33,6%	43,2%	12,0%
Jak ocenia Pani/Pan stan środowiska naturalnego na terenie gminy?	13,6%	54,4%	27,2%	4,8%
Jak ocenia Pani/Pan atrakcyjność turystyczną gminy? /liczbę i jakość zabytków, miejsc atrakcyjnych pod względem przyrodniczym, stan środowiska naturalnego, obszary chronione i rezerваты, ścieżki przyrodnicze i edukacyjne/?	2,4%	36,8%	44,8%	16,0%
Jak ocenia Pani/Pan poziom bazy turystyczno-wypoczynkowej/baza noclegowa, gastronomiczna?	1,6%	17,1%	49,6%	31,7%
Jak ocenia Pani/Pan promocję gminy, mającą na celu pozyskanie potencjalnych turystów?	3,2%	14,5%	46,0%	36,3%
Jak ocenia Pani/Pan sposób rozwiązywania problemów społecznych w gminie i profilaktyki w tym zakresie / funkcjonowanie Ośrodka Pomocy Społecznej/?	7,7%	41,0%	33,3%	17,9%
Czy Pani/Pana zdaniem w gminie można się czuć bezpiecznie?	0,0%	89,0%	0,0%	11,0%
Jak ocenia Pani/Pan możliwości uzyskania zatrudnienia w gminie?	2,7%	17,7%	51,3%	28,3%
Jak ocenia Pani/Pan wsparcie osób bezrobotnych w gminie /ewentualne kursy i zajęcia dla bezrobotnych, kluby pracy, wsparcie emocjonalne/?	9,2%	23,5%	45,9%	21,4%
Jak ocenia Pani/Pan poziom rozwoju infrastruktury sportowo – rekreacyjnej /boiska, place zabaw, parki, ławeczki/ i liczbę obiektów kulturalnych w gminie?	15,1%	46,8%	25,4%	12,7%
Jak ocenia Pani/Pan ofertę spędzania wolnego czasu na terenie gminy/dla dzieci, młodzieży, dorosłych, seniorów/?	4,7%	27,9%	45,0%	22,5%
Jak ocenia Pani / Pan dostępność do usług ochrony zdrowia w gminie/podstawowa opieka medyczna, apteki, stomatolog/?	4,9%	23,6%	41,5%	30,1%
Jak ocenia Pani /Pan poziom edukacji w gminie /jakość kształcenia, dostępność zajęć dodatkowych dla uczniów, zajęcia wyrównawcze/?	5,3%	39,8%	40,7%	14,2%
Jak ocenia Pani/Pan liczbę obiektów oświatowych w gminie (przedszkola, szkoły)?	0,0%	76,7%	0,0%	23,3%

Uzasadnienie

Konieczność opracowania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Lubiszyn wynika z art. 16b i art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2020r., poz. 1876 ze zm.). Poprzednia strategia obowiązywała w latach 2014 – 2020.

Dokument ten określa misję oraz wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych na terenie Gminy Lubiszyn. Strategia definiuje istniejące problemy, wyznacza najważniejsze priorytety i wskazuje na metody ich rozwiązania.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest podstawowym dokumentem do podejmowania szczegółowych działań w zakresie realizacji polityki społecznej Gminy Lubiszyn.